

Gyöngyöspata Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2018. december 17-i ülésén 155/2018. (XII.17.) számon
a következő határozatot hozta:

GYÖNGYÖSPATA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
155/2018. (XI.26.) SZÁMÚ HATÁROZATA

Gyöngyöspata Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos előterjesztést és úgy döntött, hogy Gyöngyöspata Város Önkormányzata 2018-2023. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját a határozat 1. számú mellékletében foglaltak szerint elfogadja.

A Képviselő-testület megállapítja, hogy a programban beazonosított problémák a valóságnak megfelelnek és a hozzájuk rendelt tevékenységet betartja, a feladatok megvalósítását támogatja.

Gyöngyöspata Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri az intézmények vezetőit a Helyi Esélyegyenlőségi Programban, az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

Felkéri Hevér Lászlóné polgármestert, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak (2018-2023. időszakra) a www.gyongyospata.hu internetes oldalon történő megjelentetéséről, továbbá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Heves Megyei Kirendeltsége részére történő megküldéséről.

A képviselő-testület felkéri Balogh Györgyné szociális ügyintézőt, hogy jelen határozatát és Gyöngyöspata Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (hep.tkki.hu) dokumentumai közé töltsse fel.

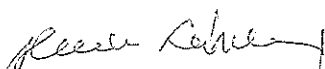
A Képviselő-testület ezáltal a 126/2018.(IX.24.) számú KT. határozatát hatályon kívül helyezi.

Felelős: Hevér Lászlóné polgármester

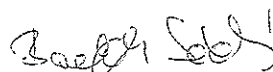
Határidő: azonnal

Végrehajtásért felelős: Balogh Györgyné szociális ügyintéző

Gyöngyöspata, 2018. december 18.

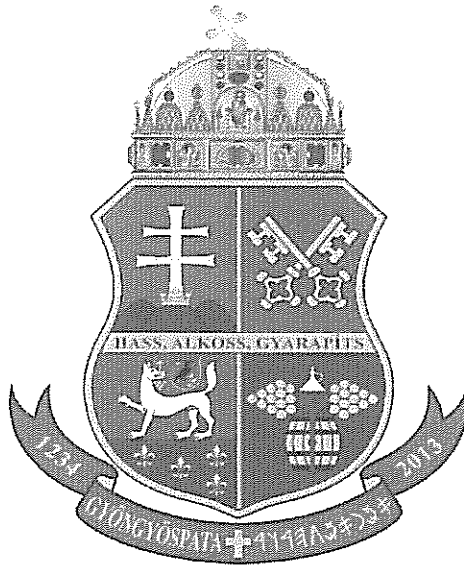
Hevér Lászlóné
polgármester

Balogh Sándor Ferencné
jegyzői feladatok ellátásával megbízott köztisztviselő

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Gyöngyöspata Város Önkormányzat

2018 - 2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	64
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	74
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei	69
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	74
A beavatkozások megvalósítói	75
Jövőképünk	76
Az intézkedési területek részletes kifejtése	76
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
3. Megvalósítás	88
A megvalósítás előkészítése	88
A megvalósítás folyamata	88
Monitoring és visszacsatolás	90
Nyilvánosság	90
Érvényesülés, módosítás	91
4. Elfogadás módja és dátuma	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat öt évente, öt év időtartamra fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni.

Bevezetés

Gyöngyöspata Város Önkormányzata a 155/2018.(XII.17.) számú határozatával fogadta el a jelenleg hatályos Esélyegyenlőségi Programját. A program megvalósítása érdekében fontos az Önkormányzat részéről a folyamatos és aktív beavatkozást, és a megvalósítás érdekében az érvényesülés figyelemmel kísérése.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gyöngyöspata Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat célja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a már meglévő stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, valamint az önkormányzat fenntartásában levő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítésébe bevonja a helyi célcsoportok érdekképviselőit.

A helyzetelemzés adatai az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Magyarország Alaptörvénye szerint:

XV.cikk (1) A törvény mindenki előtt egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenki bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzetszerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény IV. fejezete utal a helyi esélyegyenlőségi programra, amely kimondja, hogy elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A település bemutatása

Heves megyében, a Mátra alján egy természetes földrajzi mikro-térség, a Gyöngyöspatai-medence központjában, az abból fakadó patakok összefolyásánál található Gyöngyöspata. Stratégiai elhelyezkedésének, a település-szerkezet szerves részét képező, kitűnő védelmi, ugyanakkor gazdasági jelentőséggel bíró, hajdan erődített csonka kúp alakú, 260 méter magas Vár-hegynek, és az itt zajló, a település életét nagyban és hosszútávon befolyásoló történelmi eseményeknek köszönhetően Gyöngyöspata hajdan Heves megye egyik legfontosabb települése volt.

A település Heves megye talán legnagyobb határával bír, területe több mint hatezer hektár (184 hektár belterület s 5891 hektár külterület), gyakorlatilag lefedi a Gyöngyöspatai-medencét, amely a Nyugati- vagy Pásztói-Mátrát a Mátra középső tömbjétől elválasztó, a település központjában a Danka patakkal összefolyó, további vízfolyásokat is magába fogadó Zám patak völgye választ el egymástól.

A térség gazdaságát, közlekedését, történelmét, főként pedig minden természeti adottságát a Mátra határozza meg. Míg a város határa északon erdős, hegyvidéki, a déli részek lejtője fokozatosan simul az Alföld síkjába.

A klimatikus viszonyok kifejezetten alkalmasak a szőlőtermesztésre. A terület ásványkincsekben is gazdag. A vulkáni kőzetek hirtelen lehűlése során keletkezett üregekben és hasadékokban színes ércek halmozódtak fel. A forró vizes oldatokból kikristályosodó ásványok, ásványtársulások a Mátrára jellemzők, Magyarország területén másutt nem találhatóak.

A Mátra növényzete a mérsékelt övi lombos erdők övezetébe tartozik.

Eredetileg a medencét nagyrészt erdők borították, amelyek irtását már korán kezdték az itt élő népek. Az államszervezés után a földművelés terjeszkedése, a gabonakultúra kialakulása különösen kedvezett a mezőségi állatfajok elszaporodásának, az erdei állatfajok rovására.

A Gyöngyöstől északkeletre elterülő Gyöngyöspatai medence kiváló természeti adottságai miatt gyakorlatilag a kőkorszak óta lakott terület volt. A legidősebb leletek (őskori edénytöredék, paticsdarabok) a patai Vár-hegyről kerültek elő, és a legkorábbi tartósan letelepült közösségként a régészetben jól ismert bükki kultúra hordozóit igazolja (Krisztus előtt 2500 táján). Nem volt lakatlan a terület a bronzkor (Krisztus előtt 1900-900) és a kora vaskor (Krisztus előtt 900-550) idején sem. Az előbbi időszakból előkerült nagyszámú kerámialelet azt a feltételezést sugallja, hogy a Vár-hegyen egy késő bronzkori, talán sáncokkal is védett lakótelep lehetett.

Gyöngyöspata település ősi nevét, Patát általában Pata vezér nevéből eredeztetik. 1744-es iratban találni először Gyöngyös előnévvel a település nevét, s 1810-től már a mezőváros pecsétjében is a Gyöngyöspata névalak szerepel.

A honfoglalás korában Pata első említése Anonymusnál, IV. Béla király névtelen jegyzőjénél jelentkezik. Árpád vezér nagy földet adott Ednek és Edömérnek a Mátra erdőiben, ahol unokájuk Pata, később várát épített. Az ő sarjadékukból származott hosszú idő után Sámuel király is, akit kegyességéért Abának hívtak."

Ed és Edumen törzséből származott tehát a Mátraalján várát építő unoka, Pata, illetve Aba Sámuel magyar király is. Az Aba-nemzetség igen nagy tekintélyre és hatalmas birtokokra tett szert a honfoglalást követő századok során. Aba Sámuelnek kitüntetett szerepe volt István idejében, 1010 táján nádorispán lett, 1041-1044 között pedig Magyarország királya is volt.

Pata múltjára az első okleveles adat 1234-ből származik, míg a patai esperesség első ismert írásos említése 1245-ben kelt, bár Pata első templomának létezését régészeti emlékek is bizonyítják. A Szent Péter templom végső pusztulásáról nincs adat, a rommá váló templomot végül az egyház engedélyével lebontották. A vártemplom sorsával szemben mai napig áll a XI. századi alapokra épült gótikus plébániatemplom, mely a település legszebb ékköve. A templom ma országos védettség alatt álló műemlékként van nyilvántartva.

Gyöngyöspata térség-központi helye és szerepe a jelenben

Gyöngyöspata Fő terén található Hunyadi Mátyás „Csóka” nevű ágyújának rekonstrukciója.

A 2012-ben 2668 állandó lakcímmel rendelkező lakosú Gyöngyöspata Heves megye északi részén, a Mátra alján helyezkedik el, Gyöngyöstől 12, a fővárostól 80 kilométerre. A településünkre a legerősebb vonzást Gyöngyös városa gyakorolja.

A népszaporodás az 1970-es évektől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, azonban ez a sajnálatos jelenség nemcsak Gyöngyöspatára, hanem országos szinten is jellemző.

A helyi iskolára először 1746-ból vannak adataink. Az elemi szintű oktatást nyújtó képzésben húsz fő vett részt. Az Iskola épülete tetőtér kialakítással bővült. További beruházás kapcsán 1994. évben az iskola Tornacsarnok és Tanuszodával bővült, amely uszoda, szauna, tornaterem, edzőterem és kiszolgáló helyiségekkel megfelelő módon szolgálja a környező települések - beleértve Gyöngyös városát is – ilyen szolgáltatások iránti igényeinek kielégítését.

Jelenleg 82 gyermek jár a helyi iskolába, melyet 2013. január 1-től állami fenntartásba vett a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 2017. július 1-től pedig a Hatvani Tankerületi Központhoz tartozik.

2010 évben jelentős uniós támogatással megvalósuló beruházás történt, mellyel biztosítva van a gyermekek színvonalas nevelése. (tornaszoba, teljes akadálymentesítés stb.), 2018. szeptember 20-án szintén uniós támogatás igénybevételével külön bölcsődei csoporttal bővült az óvodánk, így már maximum 14 fő bölcsődés korú gyermeket tud ellátni az intézmény. Jelenleg 69 fő óvodás korú és 10 fő bölcsődés korú gyermeket látnak el.

Gyöngyöspata mikro-klimatikus tényezői, úgymint talajadottság, domborzati kitettség, tengerszint feletti magasság, napsütéses órák száma, éves csapadékmennyiség illetve annak eloszlása igen kedvező adottságokat nyújt a szőlő- gyümölcs kultúrák számára.

Gyöngyöspata a szolgáltatások és kereskedelem szempontjából kiemelkedő szereppel rendelkezik. Ipari, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások egyaránt megtalálhatóak a városban, emellett a település a kereskedelem, nagykereskedelem és egyéb szolgáltatások tekintetében is színes palettával rendelkezik.

Gyöngyöspata a turizmus egyik gyöngyszeme.

Az ország egyik ritkaság számba menő szőlészeti-borászati történeti magángyűjteményével, és egy varázslatos 400 éves pincével várja vendégeit a Nandi Vendégház.

A Tóth tanyán lovagolásra és szekeres/hintós város és határszemplére van lehetőség.

A város határában lévő horgásztó gyönyörű környezetben nyújt pihenést és szórakozást az érdeklődőknek.

A környéken egyedülálló Helikopteres sétarepülés is lehetséges a Laczkó helikopterbázisról.

Gyöngyöspata településszerkezete egységes arculattal rendelkezik, amelynek központi magját a Kisboldogasszony temploma, a közelében történelmileg kialakult Fő tér és a településre benyúló Vár-hegy oldalába kiépített történelmi pincesor háromszöge képezi. A közel 150 pincéből álló Vári pincék egymás mellett elhelyezkedve utcaszerű pincesorokat, és az egymás fölött, hét szinten elhelyezkedő pincesorok „Hétsoros Pinceváros” –t alkotnak.

A településünkön a Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelenleg működik.

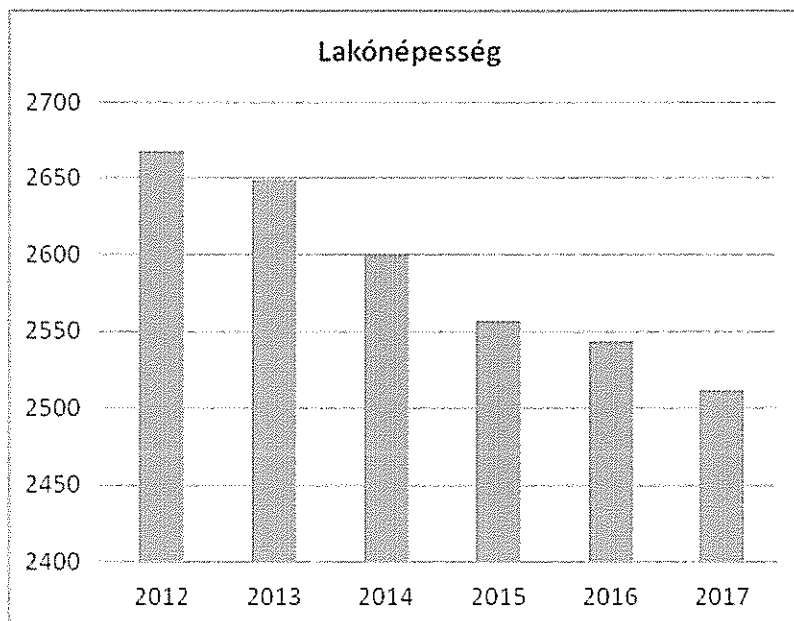
Népesség számának alakulását, alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlás egyenlege, az élve születések száma és halálozások számának alakulása valamint a vándorlási egyenleg határozza meg. Természetes szaporodást vizsgálva megfigyelhetjük, hogy a halálozások száma a vizsgált évek adatai alapján magasabb, mint az élve születések száma.

Gyöngyöspata népességének vizsgálata során megállapítható a város őslakosainak folyamatosan növekvő előregedése, ami az öregedési indexből is látszik illetve a természetes szaporulat adataiból. Az esélyegyenlőség szempontjából látható az időskorú lakosságnak fokozottabb ellátására van szükségük. Mindemellett az is észrevehető, hogy a nők száma idősebb korban magasabb, mit a férfiaké a korcsoportos bontás vizsgálata során. Az állandó népességen belül, 2012 és 2016 között 157 fővel csökkent a lakosság száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	2668	bázis év
2013	2649	99,3%
2014	2600	98,2%
2015	2557	98,3%
2016	2543	99,5%
2017	2511	98,7%

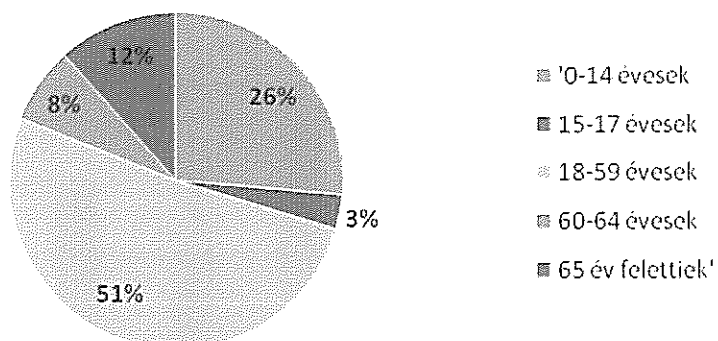
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

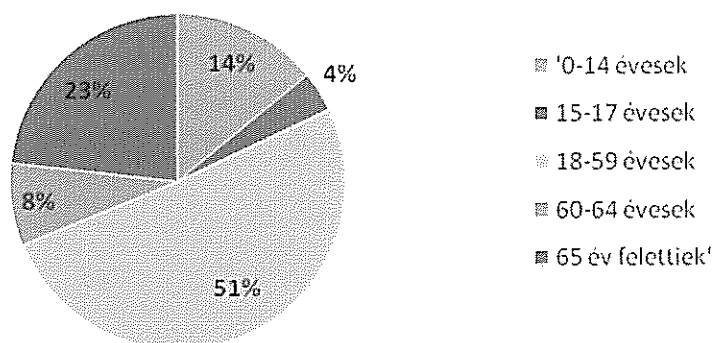
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	1 298	1 213	2 511	51,69%	48,31%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			63		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	368	182	550	14,66%	7,25%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	46	50	96	1,83%	1,99%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	716	660	1 376	28,51%	26,28%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	103	103	206	4,10%	4,10%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	162	301	463	6,45%	11,99%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

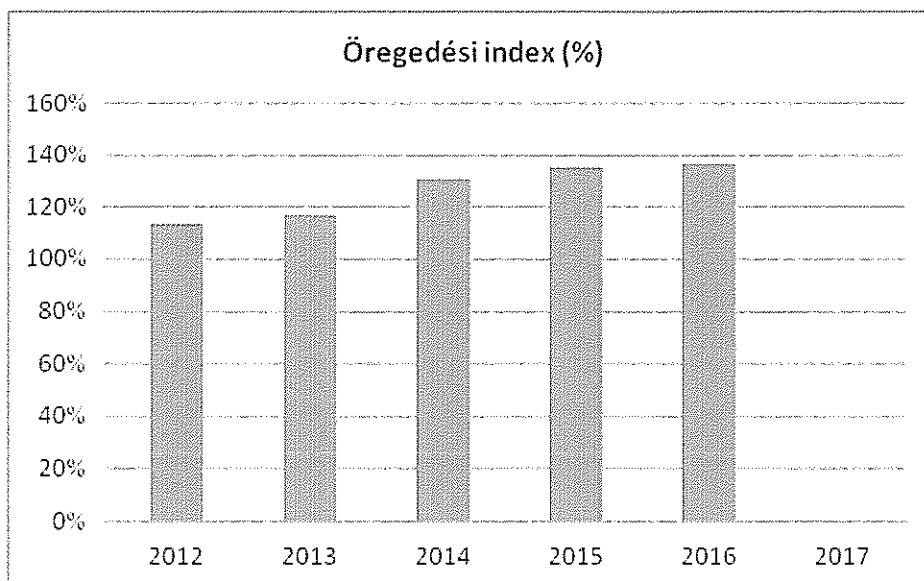
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	466	411	113,38%
2013	462	395	116,96%
2014	479	366	130,87%
2015	480	355	135,21%
2016	470	344	136,63%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

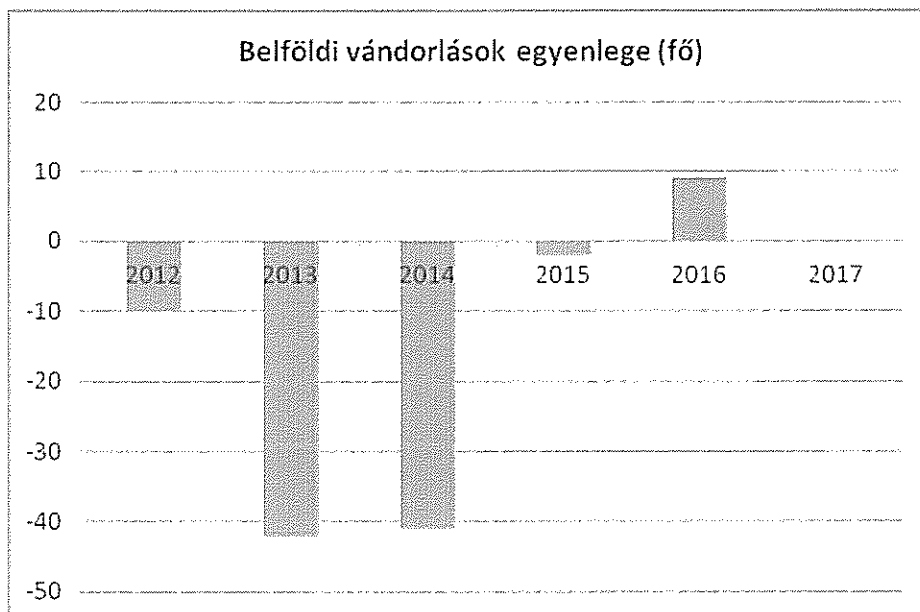
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	56	66	-10	
2013	26	68	-42	
2014	60	101	-41	
2015	53	55	-2	
2016	61	52	9	
2017			0	

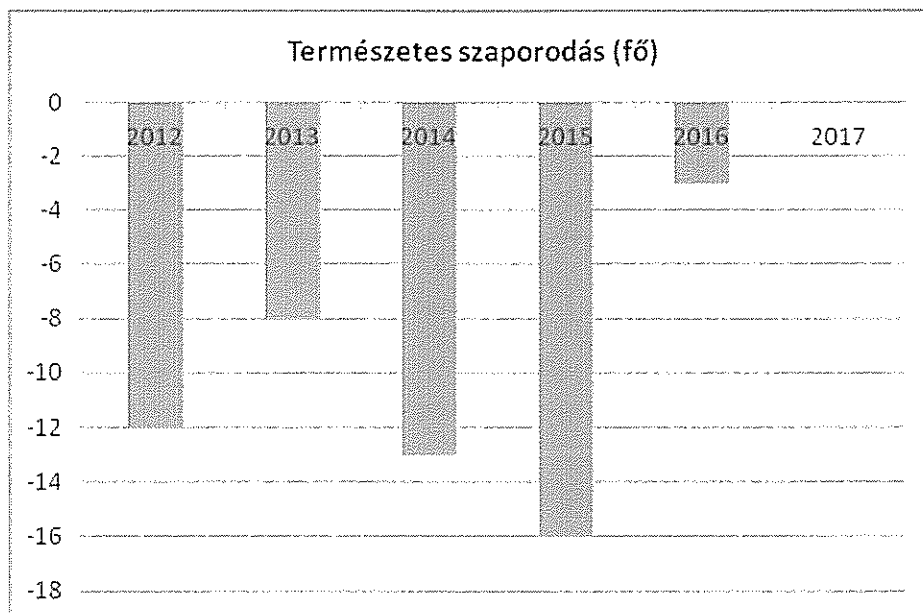
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	23	35	-12
2013	17	25	-8
2014	25	38	-13
2015	21	37	-16
2016	21	24	-3
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépeség és az állandó népesség száma 2013-tól 2015-ig csökkent, 2016-ban némi növekvő tendenciát mutat. A demográfiai adatok alapján 2016-ban az odavándorlás és elvándorlás tekintetében is növekedés mutatkozik.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet mindenterületén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Gyöngyöspata Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyöngyöspata Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés felépítése megegyezik a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletével, annak részletes leírását, adatelemzési tábláit, tartalmi kifejtését foglalja össze.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő önkormányzati rendeleteket alkotta meg, amelynek célja a törvényi előírásokon túl, hogy városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek a gyermekek, fiatalok, a helyi civil szervezetek valamint a családok állnak.

A megalkotott hatályos önkormányzati rendeletek:

- 11/2015.(III.31.) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 10/2015.(III.31.) A gyermekétkeztetési és munkahelyi étkeztetés térítési díjak megállapításáról
- 19/2016.(XI.29.) Egészségügyi alapellátások körzeteinek megállapításáról
- 7/2003 (IV.26) Helyi építési szabályzatról
- 6/2004 (II.23.)A helyi környezetvédelemről,a közterületek és ingatlanok rendjéről,a település tisztaságáról
- 15/2008. (XII.15.) Önkormányzati és egyéb tulajdonban lévő lakások bérleti és a külön szolgáltatások díjáról, valamint a lakbértámogatásokról
- 10/2014.(XII.16.)Az Önkormányzati tulajdonban lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletének szabályairól.
- 24/2016.(II.29.) Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió határozat
- 3/2015.(II.02.) Köztisztaságról és a szervezett köztisztasági közszolgáltatás kötelező igénybevételéről
- 5/2015.(II.24.) A települési támogatás megállapításának, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól
- 6/2015.(II.24.) Az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról
- 8/2015. (III.31) A civil szervezetek támogatásáról.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település költségvetési koncepciója támogatja az esélyegyenlőség megvalósulását. Sajnos az önkormányzat pályázati források nélkül nem képes a terveit megvalósítani. Szükséges, hogy forrásokat teremtsünk a célok eléréséhez, a célcsoportok támogatásához.

Gyöngyöspata turisztikailag vonzó település, egyedülálló hétsoros „pincefaluja” és a híres Jessze fa oltár idegenforgalmat csalogató látványosság.

A helyi szabályozások legfőbb célja a foglalkoztatás biztosítása az aktív korúak számára, ami által gazdaságilag stabilnak mondhatóak a családok. További cél még az aluliskolázottság megszüntetése, 2012. december 12 – én elindult 25 fő közfoglalkoztatott munkavállaló mezőgazdasági szakirányú képzése, ami alapján növénytermesztő és tartósító valamint állattenyésztő végzettséghez jutottak a „tanulók”.

Az egészségügyi és szociális alapellátások közül, felnőtt háziorvos, gyermekorvos, szemészet, fogászat, gyógyszertár megtalálhatóak.

A településünk hosszú távú jövőképe az értékek és hagyományok megőrzése mellett a fenntartható fejlődés az értékőrzés és a megújulás.

Középtávú stratégia céljai:

- Fenntartható fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékőrző hagyományőrző környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szociális Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A településszerkezeti tervet a 9. § előírásain túlmenően a szomszédos települési, továbbá a megyei önkormányzattal is egyeztetni kell.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2016. január 1-től Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának, Nyugat-Heves Regionális Hulladékgyűjtés Önkormányzati Társulása, valamint a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi Társulás tagjai vagyunk. A Társulások célja Gyöngyös és a környező települések együttműködésének elősegítése a kölcsönös előnyök alapján.

A társulási megállapodásokban részletesen megtalálható a társulások által ellátott feladat- és hatáskörök.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok, valamint az Emberi Erőforrások Minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete (1. számú melléklet) a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH és a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs azokban az esetekben a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek között a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére, az oktatás és képzés hiányosságaira, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millió ember) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

Az utóbbi időben a munkaerőpiacon pozitív változás tapasztalható.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 4. §-a és a Családok támogatásáról szóló törvény 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek.

A településen működő kisvállalkozások nem tudják foglalkoztatni teljes körűen a településen élő munkaképes korú lakosságot, ezért napi szinten ingáznak a család és munkahelyük között.

Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Foglalkoztatási törvény 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés.

Az alábbiakban következő táblázatokba gyűjtött adatok alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya (3200 Gyöngyös, Vezekényi út 24.) fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

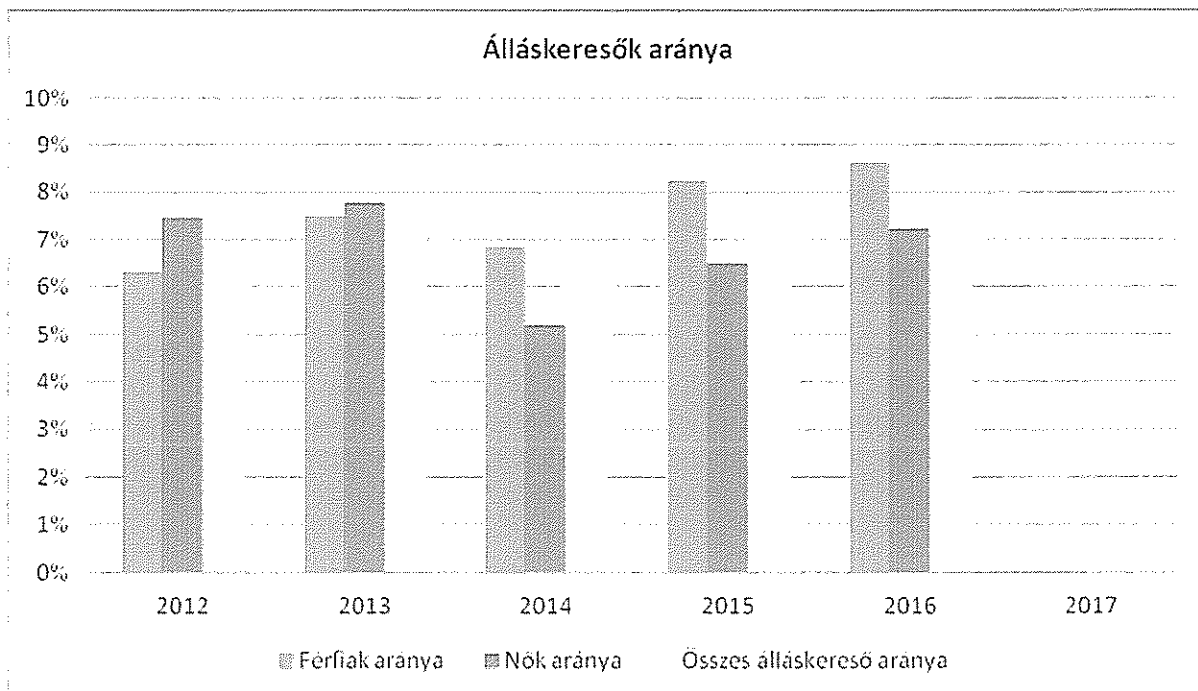
Gyöngyöspata földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a lakosság jelentős része folytat gazdasági tevékenységet, mint mezőgazdasági őstermelő szőlő - gyümölcsstermeléssel és feldolgozással foglalkoznak, illetve vállalkozók. Mezőgazdasági munkafolyamatok elvégzését gépi erővel illetve idénymunkások segítségével oldják meg.

Az adatok alapján elmondható, hogy a lakónépesség 10-15 %-a nyilvántartott álláskereső, ezen belül a nemek arányának vizsgálata mutatja a nyilvántartott álláskeresők közül a férfi lakosság van nagyobb arányban.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	902	870	1 772	57	6,3%	65	7,5%	122	6,9%
2013	894	849	1 743	67	7,5%	66	7,8%	133	7,6%
2014	894	849	1 743	61	6,8%	44	5,2%	105	6,0%
2015	875	846	1 721	72	8,2%	55	6,5%	127	7,4%
2016	834	775	1 609	72	8,6%	56	7,2%	128	8,0%
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

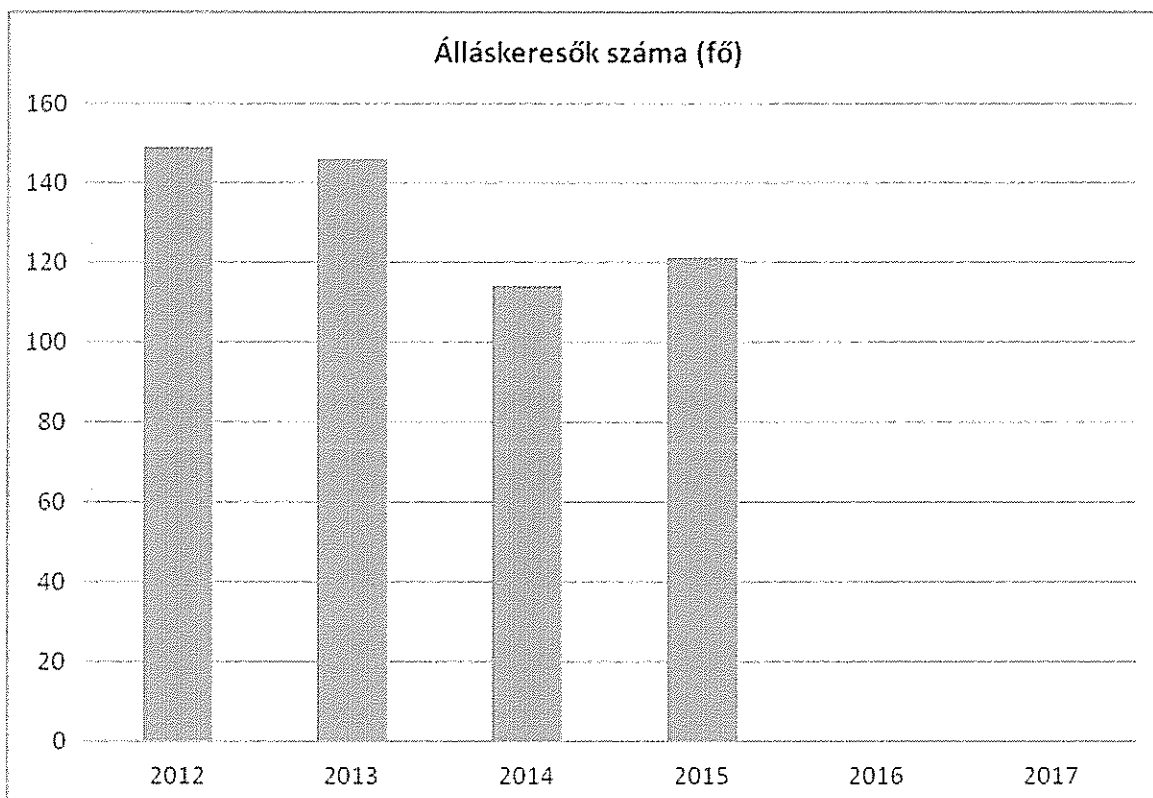
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–20 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		149	146	114	121	0	0
20 év alatti (TS 1002)	Fő	13	10	12	8		
	%	8,7%	6,8%	10,5%	6,6%	#####	#####
20-24 év (TS 1003)	Fő	15	22	13	16		
	%	10,1%	15,1%	11,4%	13,2%	#####	#####
25-29 év (TS 1004)	Fő	18	17	6	11		
	%	12,1%	11,6%	5,3%	9,1%	#####	#####
30-34 év (TS 1005)	Fő	19	16	17	13		
	%	12,8%	11,0%	14,9%	10,7%	#####	#####
35-39 év (TS 1006)	Fő	12	13	9	11		
	%	8,1%	8,9%	7,9%	9,1%	#####	#####
40-44 év (TS 1007)	Fő	20	16	16	16		
	%	13,4%	11,0%	14,0%	13,2%	#####	#####
45-49 év (TS 1008)	Fő	16	15	9	10		
	%	10,7%	10,3%	7,9%	8,3%	#####	#####
50-54 év (TS 1009)	Fő	19	21	13	7		
	%	12,8%	14,4%	11,4%	5,8%	#####	#####
55-59 év (TS 1010)	Fő	17	15	17	15		
	%	11,4%	10,3%	14,9%	12,4%	#####	#####
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	1	2	14		
	%	0,0%	0,7%	1,8%	11,6%	#####	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

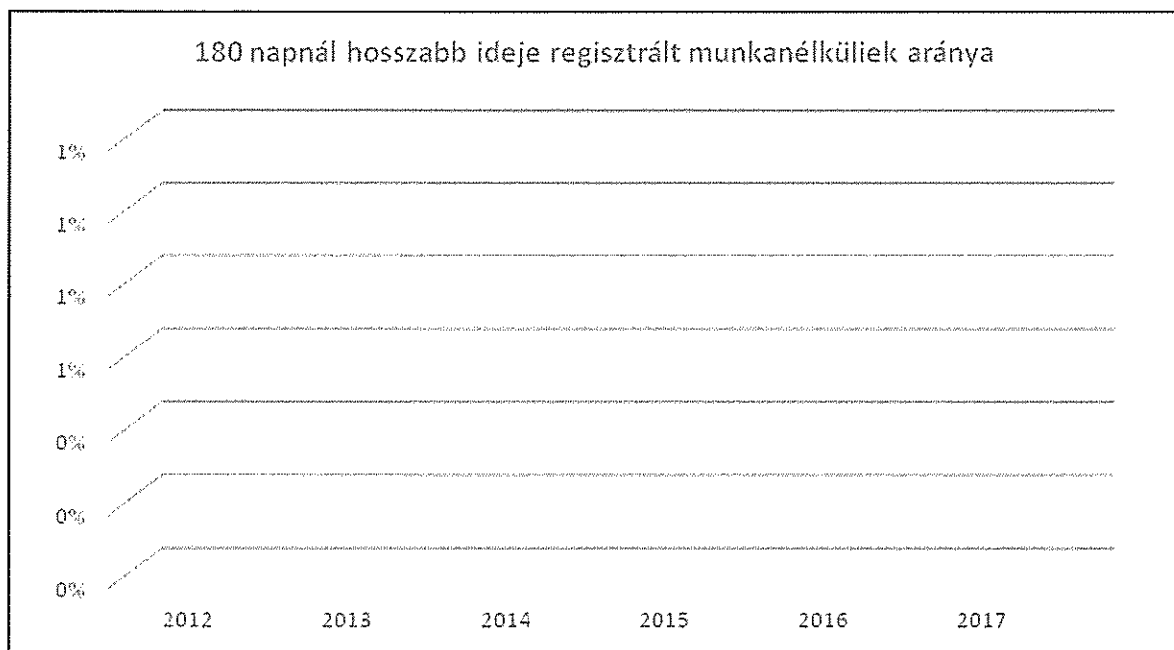
A tartós munkanélküliség 2015-2016 évben az előző évekhez képest csökkent a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok és az új munkahelyek létrehozása miatt. Nemek szerinti bontás alapján a férfiak aránya valamivel magasabb, mint a nőké.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012		26	36	62	41,9%	58,1%
2013		34	38	72	47,2%	52,8%
2014		22	21	43	51,2%	48,8%
2015		28	21	49	57,1%	42,9%
2016				0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017				0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

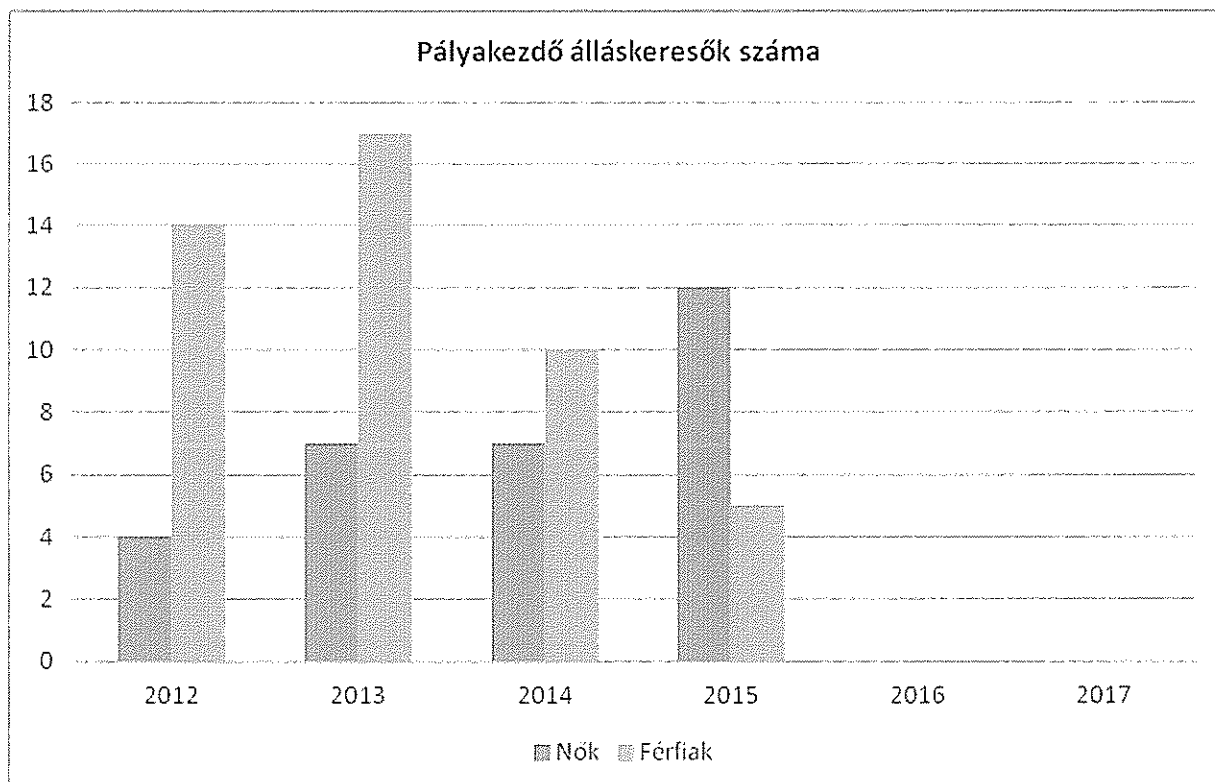

Az utóbbi két évben a pályakezdő fiatal lakosság 4%-a nyilvántartott álláskereső, ez adódhat a tapasztalat hiányából, rosszul megválasztott továbbtanulási okok miatt. Nemek szerinti bontásban ugyanúgy, mint az előző táblázatnál itt is látszik a férfiak munkanélküliségi aránya magasabb.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kiegészítése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	217	207	424	14	6,5%	4	1,9%	18	4,2%
2013	205	208	413	17	8,3%	7	3,4%	24	5,8%
2014	209	195	404	10	4,8%	7	3,6%	17	4,2%
2015	218	197	415	5	2,3%	12	6,1%	17	4,1%
2016			0		#####		#####	0	#####
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

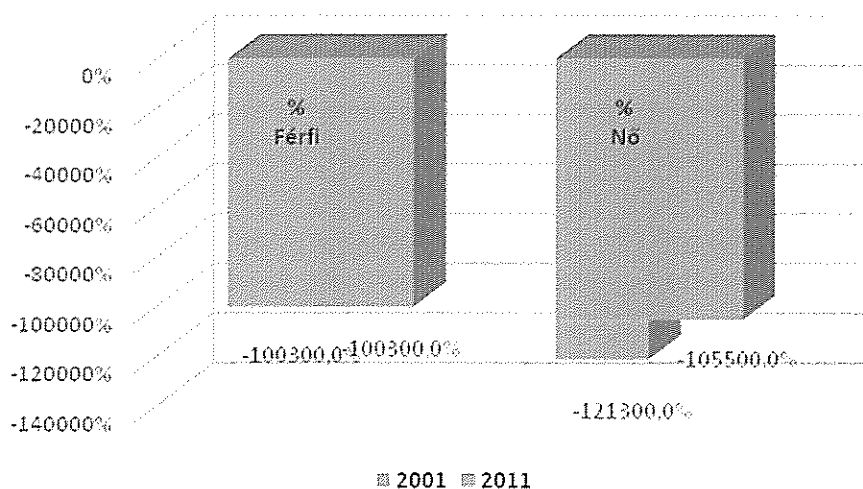
A 2011. évi adatok azt mutatják, hogy a 15 éves és idősebb lakosság 18 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. Ezen belül magasabb a nők aránya. A felzárkóztató képzések indokoltsága javasolt a Járási Munkaügyi Központok illetve pályázati lehetőségek útján.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	1004	1214	-100300,0%	-121300,0%
2011	1004	1056	-100300,0%	-105500,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

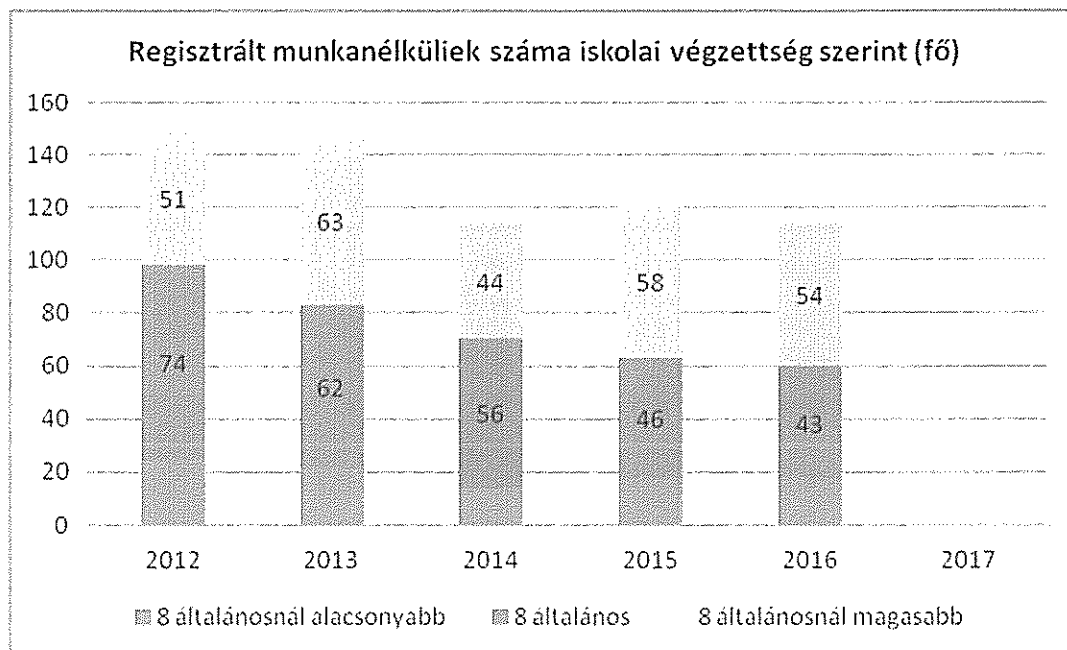

Adatok alapján a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel illetve a 8 osztállyal rendelkezők aránya, a nyilvántartott állás keresők kb. 60% -át adják, tehát az állás keresők több mint fele szakképzéssel nem rendelkezik. Itt említendő ismét a szakképzések támogatása a jövőben Járási Munkaügyi Központ illetve pályázati úton nyert költségek terhére.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	122	24	19,7%	74	60,7%	51	41,8%
2013	133	21	15,8%	62	46,6%	63	47,4%
2014	105	14	13,3%	56	53,3%	44	41,9%
2015	127	17	13,4%	46	36,2%	58	45,7%
2016	128	17	13,3%	43	33,6%	54	42,2%
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mivel az alacsony iskolázottság probléma a településen, és a következő táblák adatai alapján a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs felnőttoktatás, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulóknak száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

közfoglalkoztatás

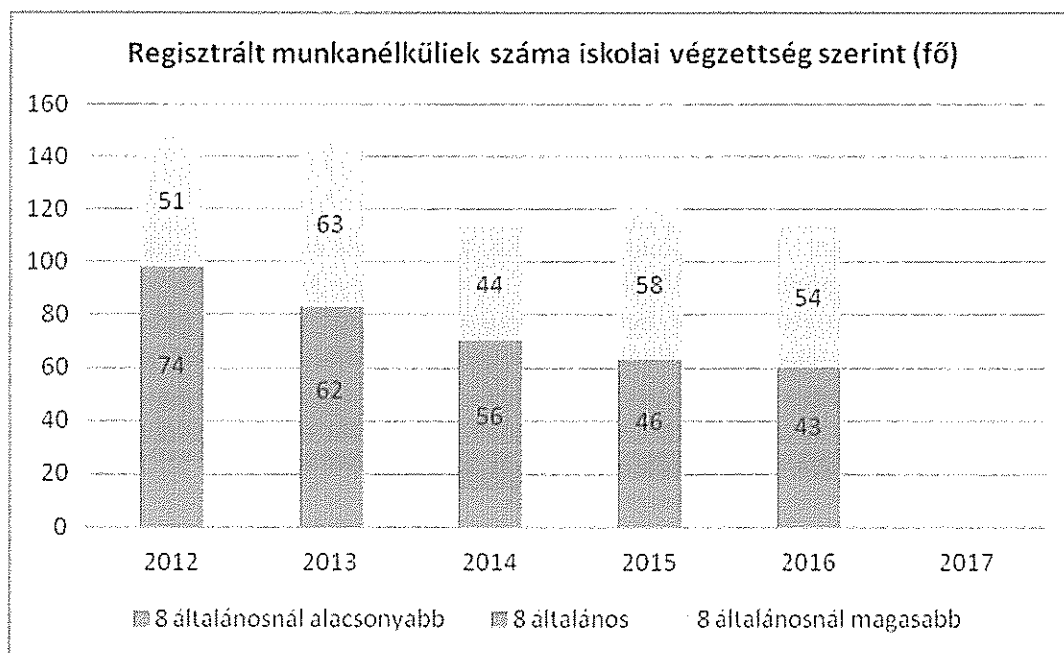
2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatottakat a helyi munkaügyi központtal kötött hatósági szerződés szerint foglalkoztatjuk. A foglalkoztatás szervezését Gyöngyöspata Polgármesteri Hivatalának igazgatási előadója látja el, a munkáltatói jogokat a Polgármester gyakorolja, bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár Heves Megyei Igazgatósága végzi. A közterületen dolgozók irányítását két fő közfoglalkoztatott munkavezető látja el. A közfoglalkoztatásban résztvevők munkájukat városunk közigazgatási területén belül, a település közterületeinek a tisztántartása az elsődleges feladatuk.

Összevetve a táblázat első oszlopának adatait a település aktív korú népességének nagyságával, látszik a közfoglalkoztatás szerepe. 2013 év első öt hónapja alatt 72 személlyel kötöttünk közfoglalkoztatási munkaszerződést, 11 fő hagyományos közfoglalkoztatási munkát 61 fő országos mintaprogram keretein belül van foglalkoztatva. 2015 évhez képest 2016-ban már kevesebben voltak közfoglalkoztatásban a növekvő munkahelyek száma miatt.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	122	24	19,7%	74	60,7%	51	41,8%
2013	133	21	15,8%	62	46,6%	63	47,4%
2014	105	14	13,3%	56	53,3%	44	41,9%
2015	127	17	13,4%	46	36,2%	58	45,7%
2016	128	17	13,3%	43	33,6%	54	42,2%
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#####		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, a turizmus, az önkormányzati intézmények, a mikro- és kisvállalkozások biztosítanak.

Legközelebb található nagyobb vállalatok 10-30 km. közelségből elérhetőek. Nagy létszámú munkaerőt foglalkoztat, valamint külön autóbusszárat közlekedik a munkahelyekre pl. Bosch, Visonta, B-Braun, Faurecia Kft.,

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály (3200 Gyöngyös, Vezekényi út 24.) a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel, valamint a továbbképzési és átképzési lehetőségekről tájékoztatják az ügyfeleket.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységbe süllytettek közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Ebben a részben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat. területen az Szt. 25. §-a ,45. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakhatási támogatás, temetési segély, rendkívüli települési támogatás.

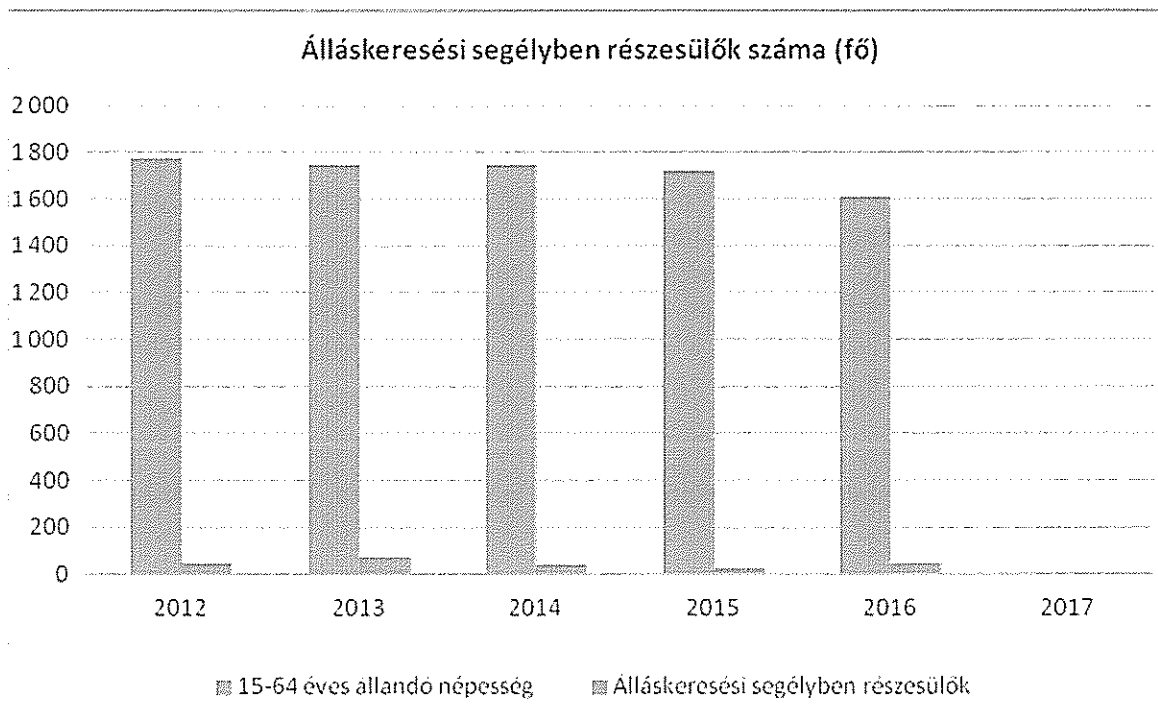
Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendkívüli települési támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	1 772	48	2,7%
2013	1 743	72	4,1%
2014	1 743	43	2,5%
2015	1 721	26	1,5%
2016	1 609	48	3,0%
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

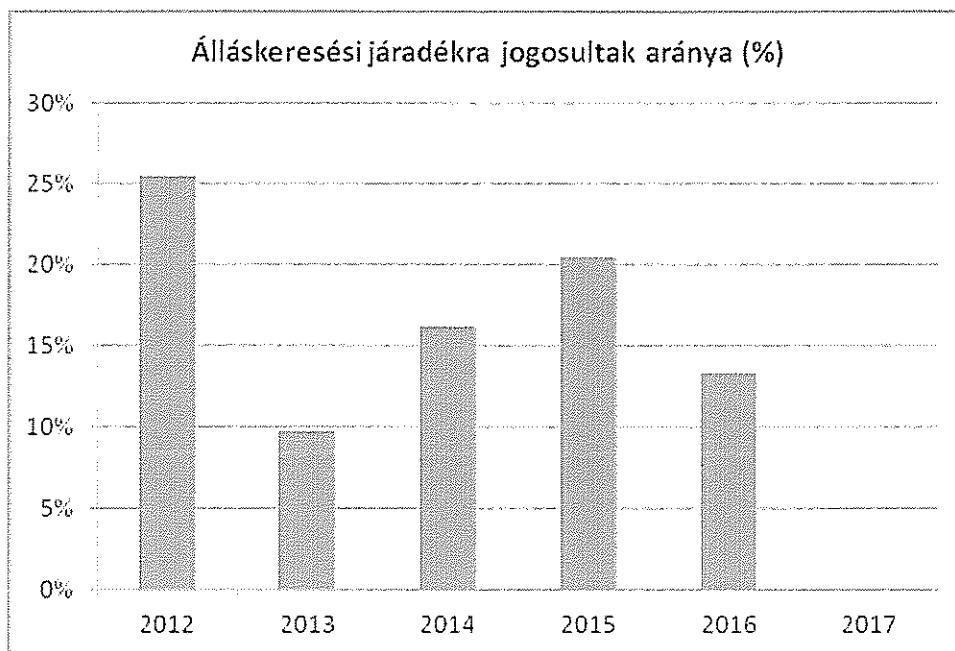

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek elemzése során a táblázat adatait figyelve elmondhatjuk, hogy a nyilvántartott állás keresők kb. 20 %-a jogosult állás keresési járadékra

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	122	31	25,4%
2013	133	13	9,8%
2014	105	17	16,2%
2015	127	26	20,5%
2016	128	17	13,3%
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

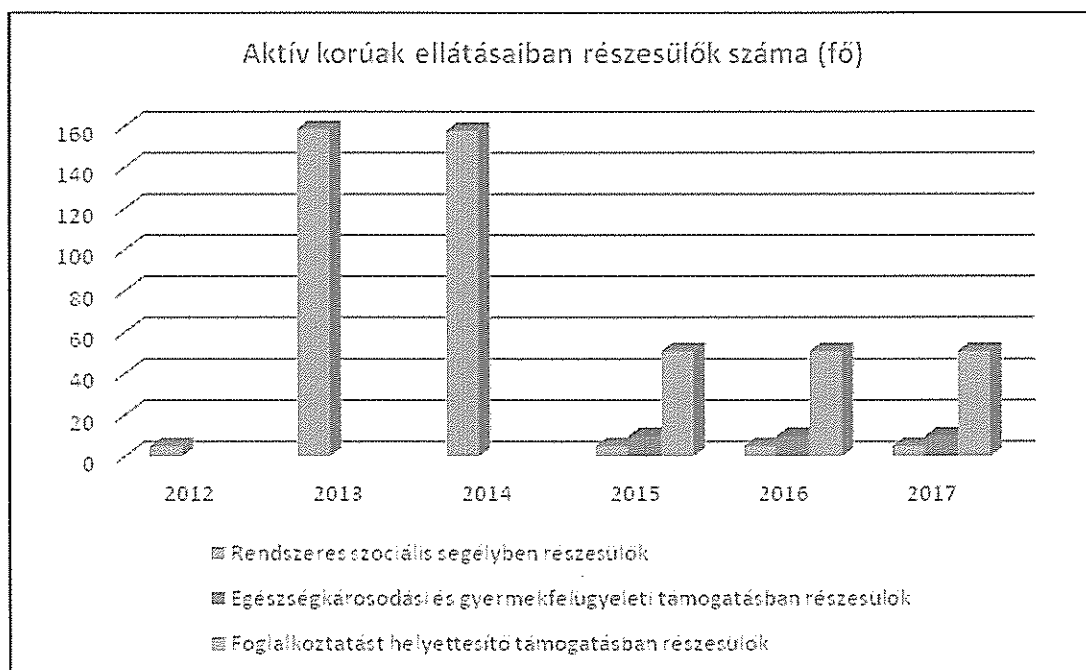
A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Aktív korúak támogatását kaphat a Heves Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalától az a személy, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe, aki a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködő.

Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011. szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők foglalkoztathatóak.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	5		0,28%		0,00%
2013	159		9,12%		0,00%
2014	158		9,06%		0,00%
2015	5	10	0,29%	51	40,16%
2016	5	10	0,31%	51	39,84%
2017	5	10	#ZÉRÓOSZTÓ!	51	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a Foglalkoztatási Osztályokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni.

Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is jelentős változás figyelhető meg. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában, sokszor az alkoholizmus is ennek a folyamatnak a kiteljesedésében megjelenik.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-től.

A lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A lakhatási támogatás rászorultsági alapon állapítható meg.

Gyöngyöspatán 2012 óta négy házzal csökkent az összes lakásállomány, így 1121 helyett 1117 lakás található. A lakások közül egy sem biztosít elégtelen lakhatási körülményeket.

a) bérlakás-állomány

Szociális bérlakás nincs, szolgálati lakás 5 van településünkön.

b) szociális lakhatás

Városunkban a szociális lakhatásra nincs lehetőség.

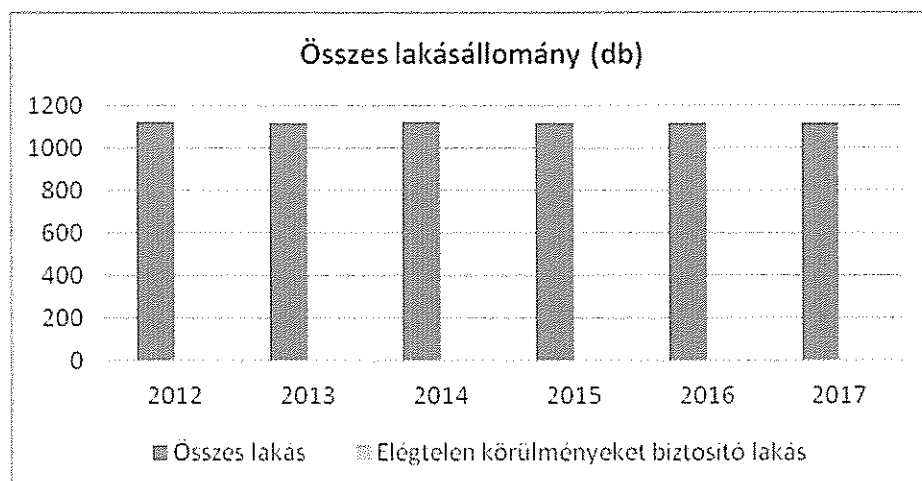
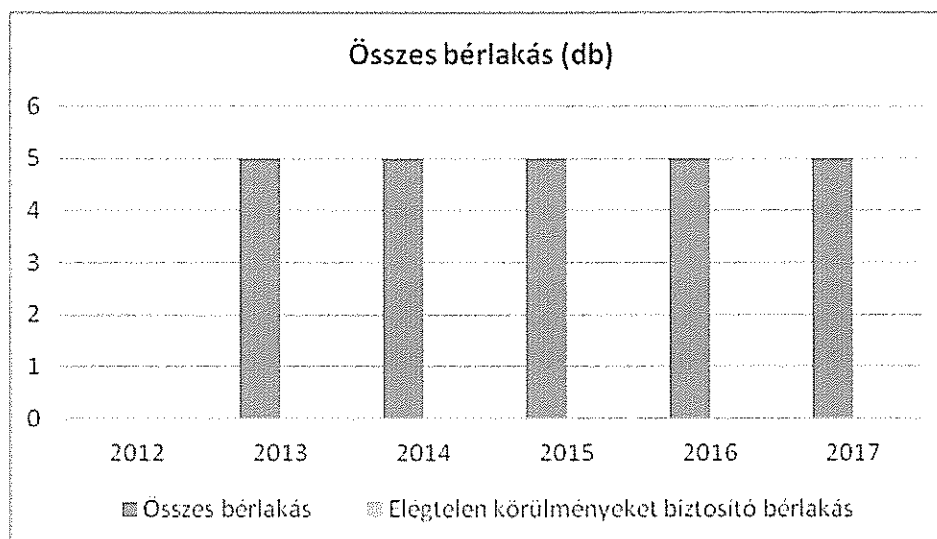
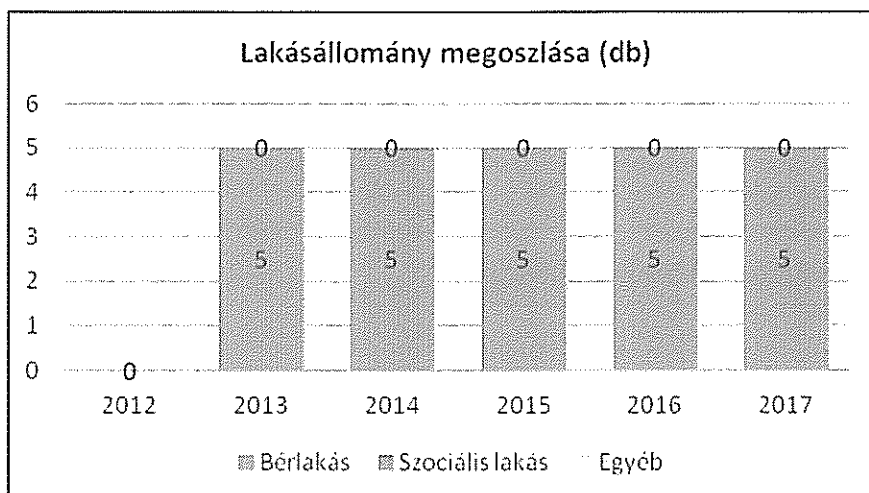
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

Városunkban nem található

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	1121	0	0	0	0	0	0	0
2013	1115	0	5	0	0	0	0	0
2014	1123	0	5	0	0	0	0	0
2015	1116	0	5	0	0	0	0	0
2016	1117	0	5	0	0	0	0	0
2017	1 117	0	5	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

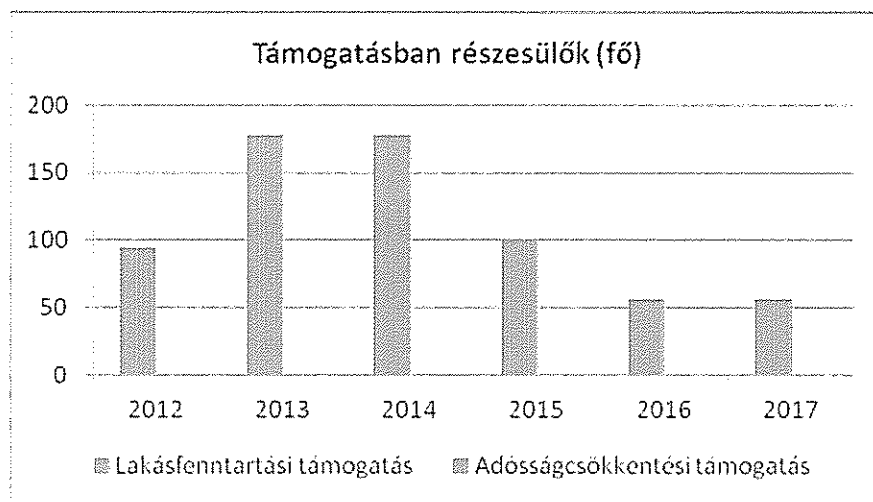

2011-től 2014-ig fokozatosan emelkedett a lakásfenntartási támogatást igénylők száma. Ez a megemelkedett munkanélküliségnek, az alacsony béreknek is köszönhető, valamint a jogszabály módosítás hatásának, mivel megemelkedett a megállapításhoz szükséges jövedelem határ. A támogatás 2016-tól nagymértékben csökken. Adósságcsökkentési támogatásban nem részesülnek a településen lakók.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	94	0
2013	178	0
2014	178	0
2015	100	0
2016	56	0
2017	56	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen élők eladósodásának a folyamata a 2012 óta volt érzékelhető. A végrehajtó irodák által kért adatszolgáltatásból, valamint az ingatlanárverési hirdetések számából lehet következtetni, hogy jelenleg megközelítőleg 80 családot érint, valamely közszolgáltató, vagy hitelintézet felé fennálló tartozás miatti végrehajtás elrendelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületi részen két lakás található, egyik lakásban egy férfi lakosunk tartózkodik egyedül, közműszolgáltatások közül villany megoldott, víz vételezése fűt kútból történik. Másik lakóingatlanban 3 fő tartózkodik, ennél az ingatlannál villany és víz közműszolgáltatón keresztül megoldott. Mindkét lakóépülettől a közszolgáltatások üzlet, posta, pénzügyintézet, hivatal stb. autóval, kerékpárral illetve gyalogosan is könnyen megközelíthető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Ehhez a ponthoz az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

A településünkön nincs szegregátum.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

1997. évi CLIV. törvény, előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A **szociálisan rászorultak részére** személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások városunkban

- az önkormányzat saját maga gondoskodik: szociális étkeztetés
- társulás formában a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ közreműködésével látja el az alábbi alap és szakosított szociális szolgáltatásokat:

házi segítségnyújtás, idősek klubja, fogyatékosok nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, hajléktalan személyek ellátása, idősek bentlakásos otthona, szenvedélybetegek közösségi ellátása, pszichiátriai beteg közösségi ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogatószolgálat, család és gyermekjóléti szolgálat, család és gyermekjóléti központ, családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a következő táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában. Városunkban az Egészségházban megtalálható szemészeti, fogászati szakrendelés, a házi gyermekorvosi rendelő, a védőnő, a gyógyszerész.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	0	1	1
2013	0	1	1
2014	0	1	1
2015	0	1	1
2016	0	1	1
2017	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

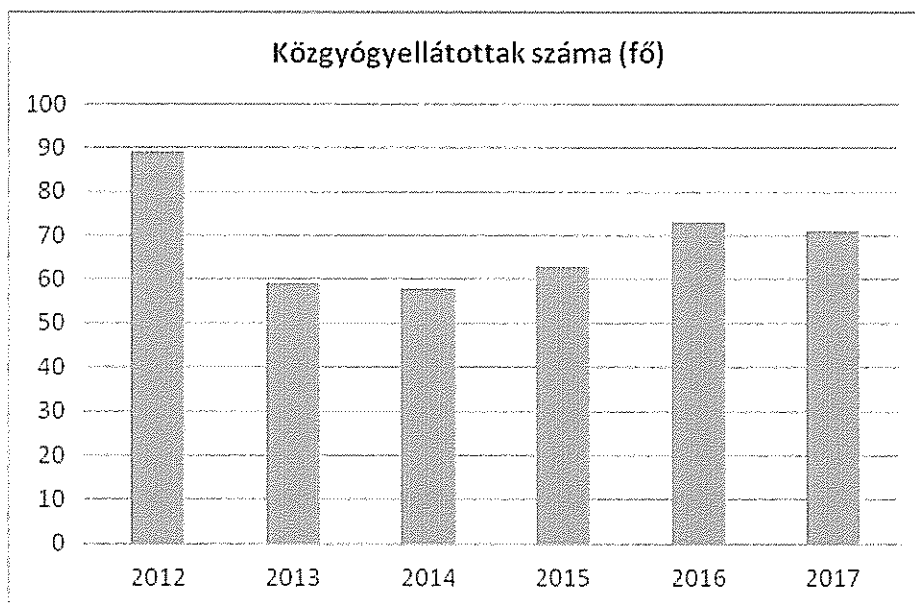
- 1. alanyi jogon
- 2. normatív alapon
- 3. rokkantság alapján

A lakosság körében a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012-től 2017-ig 18 fővel csökkent.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	89
2013	59
2014	58
2015	63
2016	73
2017	71

Forrás: TeIR, KSH Tstar

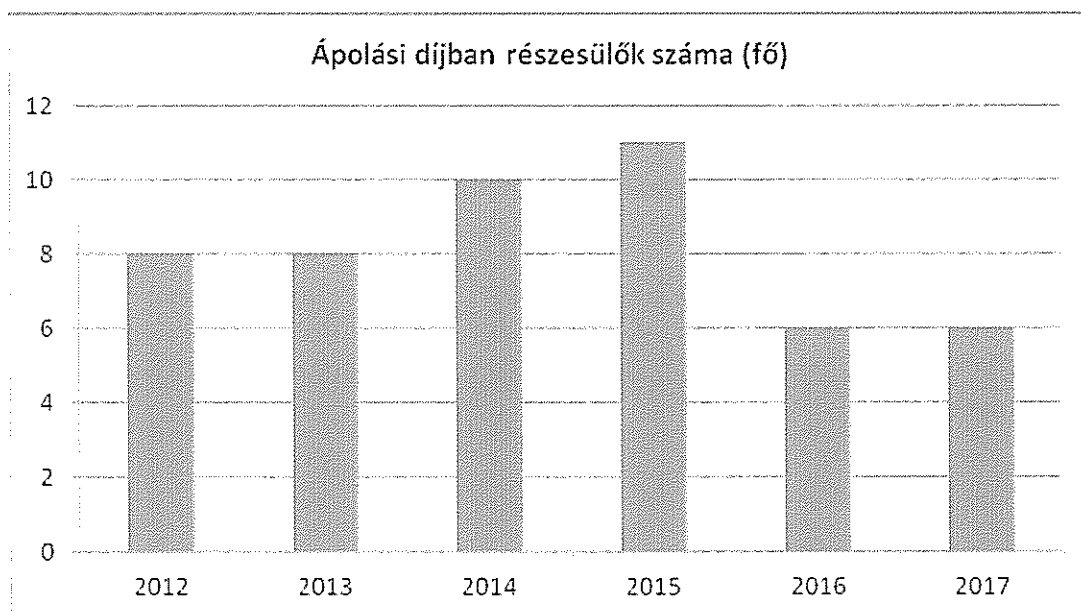
Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Ápolási díjban részesülők száma nem mutat nagy mértékű változást, 2008-ban 11 fő, 2015-ben szintén 11 fő, 2016-ban csökkent, mindössze 6 fő részesült ápolási díjban.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	8	0	8
2013	8	0	8
2014	10	0	10
2015	11	0	11
2016	6	0	6
2017	6	0	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Városunkban évről évre megrendezésre kerülnek különböző népegészségügyi szűrővizsgálatok:

- évente kétszer rákszűrést tartanak a helyi védőnői rendelő épületében
- negyedévente véradást szervez a Magyar Vöröskereszt az Általános Iskola épületében

- a gyermekkori kötelező szűréseket a helyi védőnővel történő személyes időpont egyeztetés által lehet igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen fejlesztő ellátásra logopédus, alapozó terapeuta, gyógy testnevelő és gyógypedagógus áll rendelkezésre. Felnőttek esetében rehabilitációra vagy gyógytornára a gyöngyösi Bugát Pál Kórház nyújt szolgáltatásokat az igénylők számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskola, az óvoda és bölcsőde valamint a szociális étkeztetést az Önkormányzat által üzemeltetett óvoda konyhája biztosítja a közétkeztetést. Természetesen szem előtt tartva az egészséges táplálkozás szempontjait. Nyersanyagellátást segíti a közfoglalkoztatás keretein belül megtermelt zöldség és gyümölcs.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Városunk területén 2 focipálya található családi program illetve sportolás szempontjából ideális helyszín a szabadidő eltöltésére. Az Általános Iskola Sportcsarnokában úszást, szaunázást kedvelők részére van lehetőség.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- Idősek Napközi Otthona
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyógyszertár

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások során nem volt még példa arra, hogy bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

színterek: - Művelődési Ház és Könyvtár épülete Gyöngyöspata, Fő út 63.

- Nekcsei Demeter Általános Iskola tornaterme Gyöngyöspata, Fő út 51.
- Arany János úti közterület Gyöngyöspata: hrsz. 391
- Patavár panzió előtti közterület Gyöngyöspata: 1028 hrsz
- Gárdonyi úti Sporttelep Gyöngyöspata, 655/2 hrsz
- Szabadidő Park Csurgó tanya régi futballpálya hrsz: 0273/18
- Baráti Kör Közösségi Ház Gyöngyöspata, Fő út 56.
- Tájház Gyöngyöspata, Dobrányi út 2.

minden évben megrendezésre kerülő rendezvényeink a gyermeknap, Péter Páli Palócnap, Mátyás nap, a szüreti nap, jótékonysági bálak melyek lényege a befolyt összegekkel az intézményeket támogatják

- Keresztény bál az egyház rendezésében idősek, fiatalok, gyermekek-családok

- Általános Iskola és az Óvoda szülők részére szervez bálakat
- Gyermek alapítvány a patai gyermekekért szervez jótékonysági bált
- Vári Pince Egyesület Vulkanikus Borok Fesztivál, Pincepörkölt Fesztivál

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nem jellemzőek az etnikai konfliktusok a településen, vagy könnyen kezelhetőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntes munka a településen főként a 25-60 éves korosztály körében jellemző.

A helyi identitás és kohézió erősítése generációkat összekovácsló program. Közösségi élet minden társadalmi rétegnek. Nem pénzbeli támogatást, hanem szolgáltatást kapnak minimális eszközbeszerzéssel különböző programokban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014.10.22. óta újra működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között, elsősorban a lakosság munkaerő-piaci helyzete, iskolázatlansága, a munkanélküliségből eredő problémák állnak.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	felzárkóztató képzések munkaügyi központ vagy képző központok bevonásával
szakképzetlenség	szakképzés a munkaügyi központ bevonásával
munkanélküliség	munkahelyteremtés- munkaügyi központ, beruházások, turizmus

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekeket gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

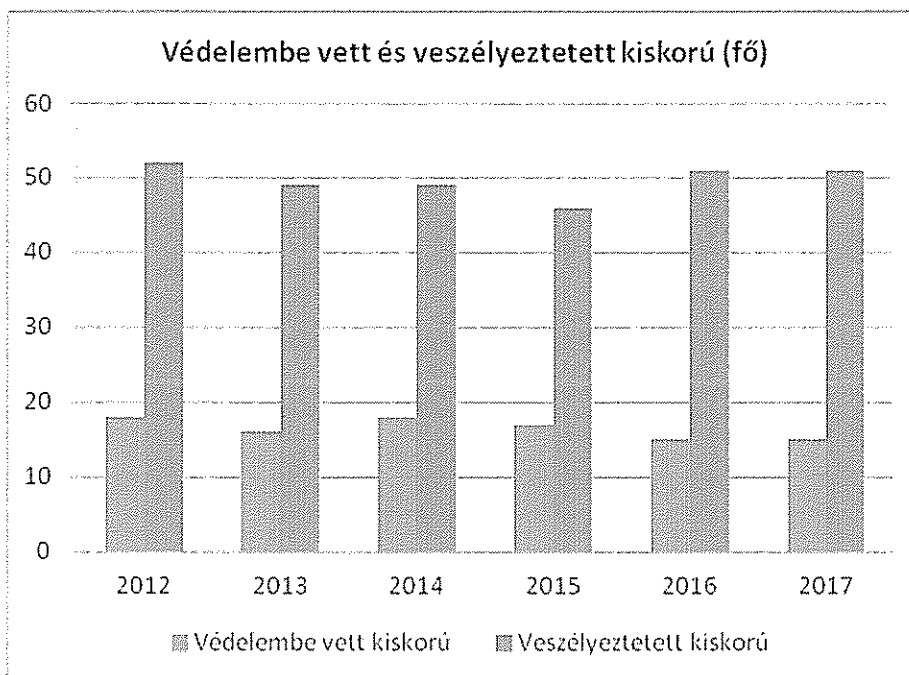
A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot .

Városunkban a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma egyre inkább növekvő tendenciát mutat, ezt az iskolai tanítási órákon igazolatlanul hiányzó gyerekek illetve a szülők oda nem figyelése is befolyásolja.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	18	52
2013	16	49
2014	18	49
2015	17	46
2016	15	51
2017	15	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak anyagi támogatása.

Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzügyi támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll).

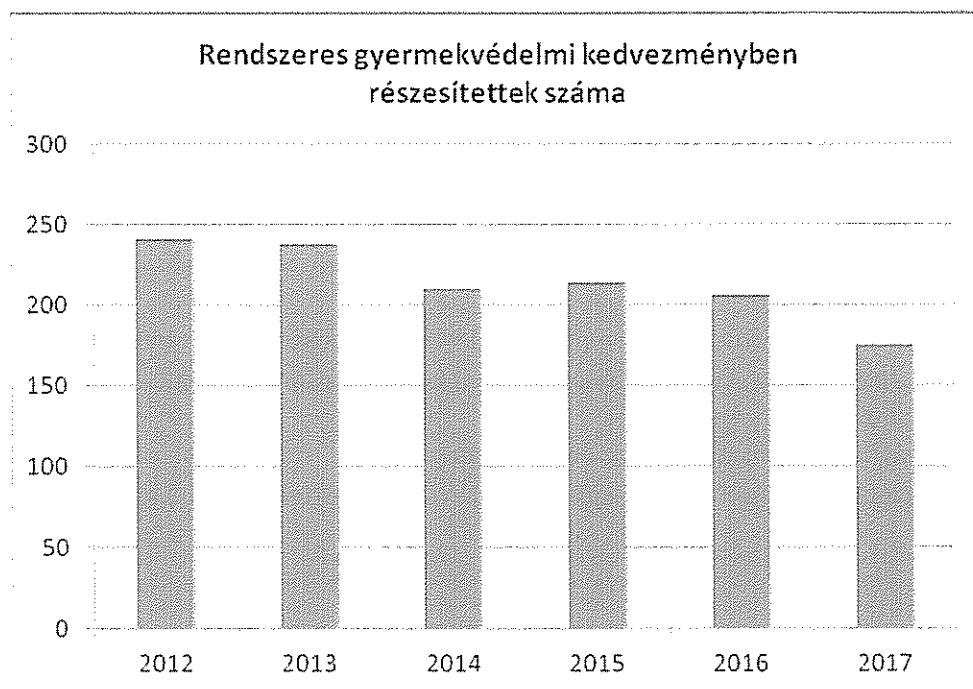
b) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

2016 évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évente 206 fő.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	241
2013	238
2014	210
2015	214
2016	206
2017	175

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

2016 évben 6 fő részesült saját jogán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 2016-os évben az óvodában 41 gyermek, az iskolában 82 gyermek ingyenesen étkezett. Ingyenes tankönyvellátásban 115-en, nyári étkezésben pedig 55-en részesültek. Az óvodáztatási támogatás 2015. szeptember 1-el megszűnt.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	39	61	11	134	15	nincs adat
2013	31	87	9	108	19	nincs adat
2014	30	81	10	99	11	0
2015	41	82	9	127	15	0
2016	41	82	10	115	0	55
2017	41	81	9	112	0	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére.

Városunkban nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen két lakás található. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élőknek, a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

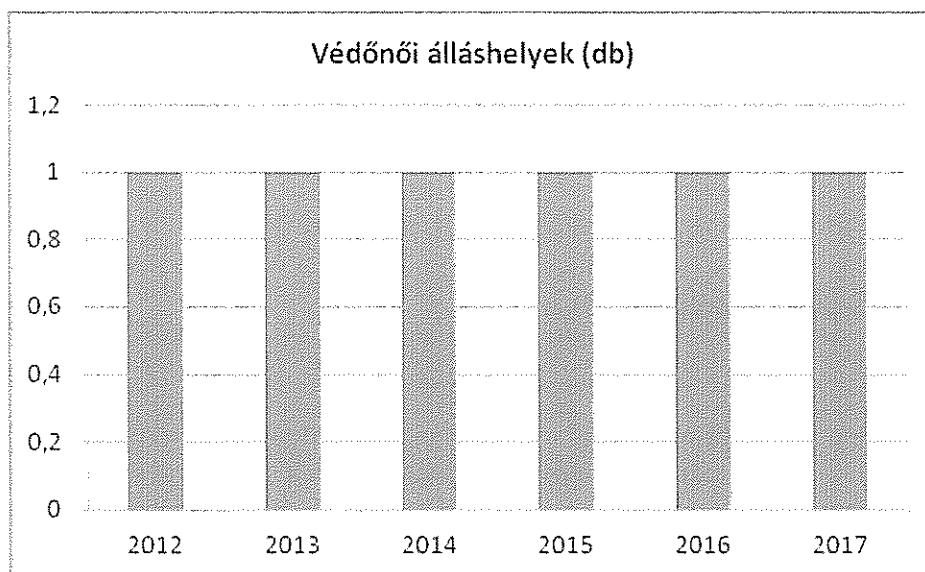
2008-tól 2016-ig a védőnői álláshelyek száma egy fő, ám az egy védőnőre eső gyermekek száma fokozatosan csökken. 2008-ban még 107 fő volt, míg 2016-ra ez a szám 82 főre csökkent. Ennek oka az, hogy az elmúlt években megfigyelhető megélhetési gondok miatt egyre kevesebb felnőtt vállal gyermeket.

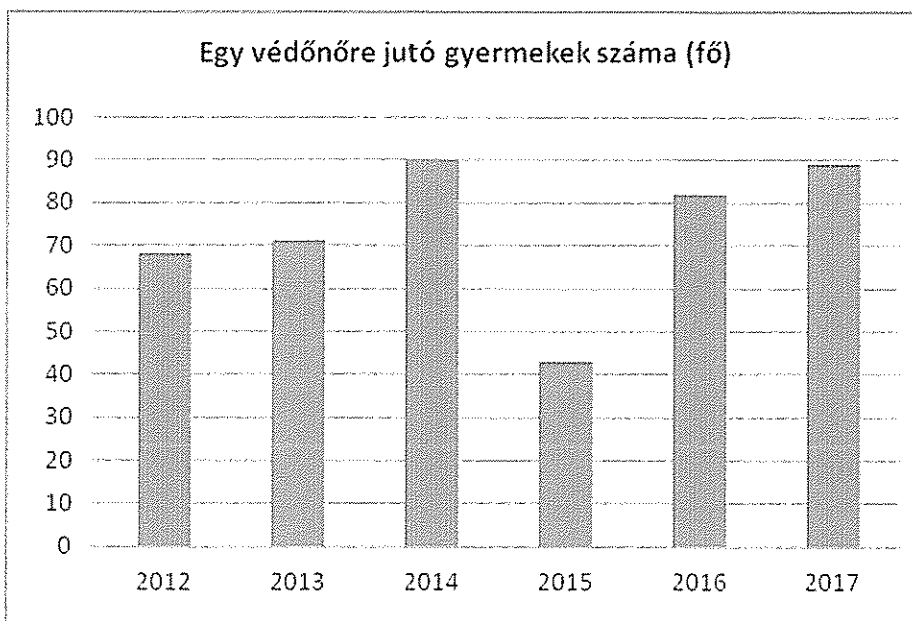
A másik nagy veszély forrás a családok szétesése. Magyarországon a válások száma megközelítőleg 24-25 ezer, és a válások száma folyamatosan emelkedik.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	68
2013	1	71
2014	1	90
2015	1	43
2016	1	82
2017	1	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Betöltetlen házi orvosi praxis városunkban nincs.

Településünkön 1 fő felnőtt házi orvos és 1 fő gyermekorvos látja el a betegeket.

2012-ben a felnőtt esetek száma 12926, míg 2017-ben már 12548.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészíti ki. A védőnők családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. 2012-ben a gyermekorvos által ellátott gyermekek száma: 411 fő, míg 2017-ben 348 fő.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	12926	411	0	1
2013	0	12936	395	0	1
2014	0	12954	366	0	1
2015	0	12956	355	0	1
2016	0	12961	344	0	1
2017	0	12548	348	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

0-7 éves kor között nem áll rendelkezésre adatunk arról, hogy mennyi gyermek részesült speciális ellátásban. Az oktatási ellátás terén lehetőség van óvodás kortól logopédus szakember segítségét igénybe venni.

Szociális ellátást nyújtanak a bölcsődék is a gyermekek részére, 2012 évtől településünkön a felújított óvodánkban működik bölcsődei ellátás.

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akinek szülője munkahelyet teremtett, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	5	1	0
2013	1	5	1	0
2014	1	5	1	0
2015	1	5	0	0
2016	1	5	0	0
2017	1	5	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0		5	0
2013	0		5	0
2014	0		5	0
2015	0		5	0
2016	0		5	0
2017	0		5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Gyöngyöspata településen 2012 évben indítottak bölcsődei szolgáltatást 5 fővel, 2017 évben is e szám a meghatározó. Családi napközi a településen nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az önkormányzat társulás formájában működteti a Szociális és Gyermekjóléti szolgálatot, melynek keretén belül gyermekjóléti szolgáltatást, családsegítést biztosít. A gyermekjóléti szolgáltatás elsődleges feladata a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése.

2015 évben a gyermekjóléti alapellátás és védelembé vétel külön vált, az utóbbi Járási Hivatal feladatákként működik.

e) gyermekvédelem

Gyermekvédelemmel kapcsolatban ugyancsak a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat jár el, azonban bármely lakos tehet bejelentést a gyermekek jogainak sérelmével kapcsolatosan.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Ha a gyermeket veszély fenyegeti és többszöri felszólítás esetén sem szüntetik meg a veszély forrását, akkor gyámhivatalhoz, illetve a rendőrséghez van lehetőség fordulni.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Óvodai foglalkozás keretein belül lehetőség van a gyermekek számára úszás oktatáson részt venni. Ezen felül tornaóra van csoportonként, az új építésű tornaszobában, így igyekeznek megőrizni az óvodások egészségét.

Általános iskolánkban tornaórákon a tornacsarnokban illetve az uszodában hódolhatnak sportolási szenvedélyüknek a gyerekek.

Egészségük megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul, hogy a város a Mátra lábánál helyezkedik el, így kellőképpen friss és tiszta a levegő. Nyári szünet idejében erdei „túlélő” táborokat valamint sport tábort szerveznek a pedagógusok.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C §-a alapján ingyenesen.

2016 évben 56 fő vette igénybe az ingyenes nyári étkeztetést, mely legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosított. A gyermekek számára nyári táborozást, illetve szabadidős programok szervezését vállalta 2013-2015 évben az önkormányzat illetve az iskola.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Az adattáblák egy részének kitöltéséhez elengedhetetlen a partneri együttműködés, hiszen az oktatási intézmények 2013. január 1-étől – az óvodák kivételével – nem önkormányzati fenntartásúak.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának.

Az óvodai nevelés keretében az Önkormányzat, míg az iskolai nevelés és oktatás keretében a működtető szervezi meg a felkészítésüket.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		1	
Hány településről járnak be a gyermekek		3	
Óvodai férőhelyek száma		83	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		06.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		1 hónap, július	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		9	0
Gyógypedagógusok létszáma		0	0
Dajka/gondozónő		4	0
Kisegítő személyzet		0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. A helyhiány miatt elutasított gyermek, illetve hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű elutasított gyermek nincs településünkön.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	65	4	125	1	75	0
2013	65	4	125	1	83	0
2014	65	4	125	1	68	0
2015	65	4	125	1	75	0
2016	65	4	125	1	75	0
2017	65	4	125	1	75	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A következő táblázat elemzése során láthatjuk, hogy az óvodás korú és az óvodai nevelésbe beíratott gyermekek száma csökken, a megengedett férőhelyek száma alapján majdnem fele az intézmény kihasználási arány.

A 2013-2016 évben 65 3-6 éves korú gyermek került beíratásra a 4 óvodai csoportba, az összes beíratott gyermek 75 fő. A szolgáltatás minősége miatt két szomszédos településről is jár 3 gyermek óvodánkba.

Általános iskolai tanulók létszáma folyamatosan csökken, 2015-2016 évben 67 fővel jár kevesebb településünk általános iskolájába, 2011. évhez képest. Ez az adat azonban nem csak a gyermekek számának csökkenésével magyarázható hanem sok szülő a környező településekre illetve Gyöngyösre íratja be iskolai oktatásra gyermekét. A gyermek létszám csökkenéséből adódóan az osztályok száma is csökken, 3 tanítási év alatt 3 osztály szűnt meg.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	108	95	203	45	22,2%
2012/2013	90	77	167	52	31,1%
2013/2014	83	75	158	56	35,4%
2014/2015	79	72	151	73	48,3%
2015/2016	65	81	146	60	41,1%
2016/2017	48	58	106	48	45,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

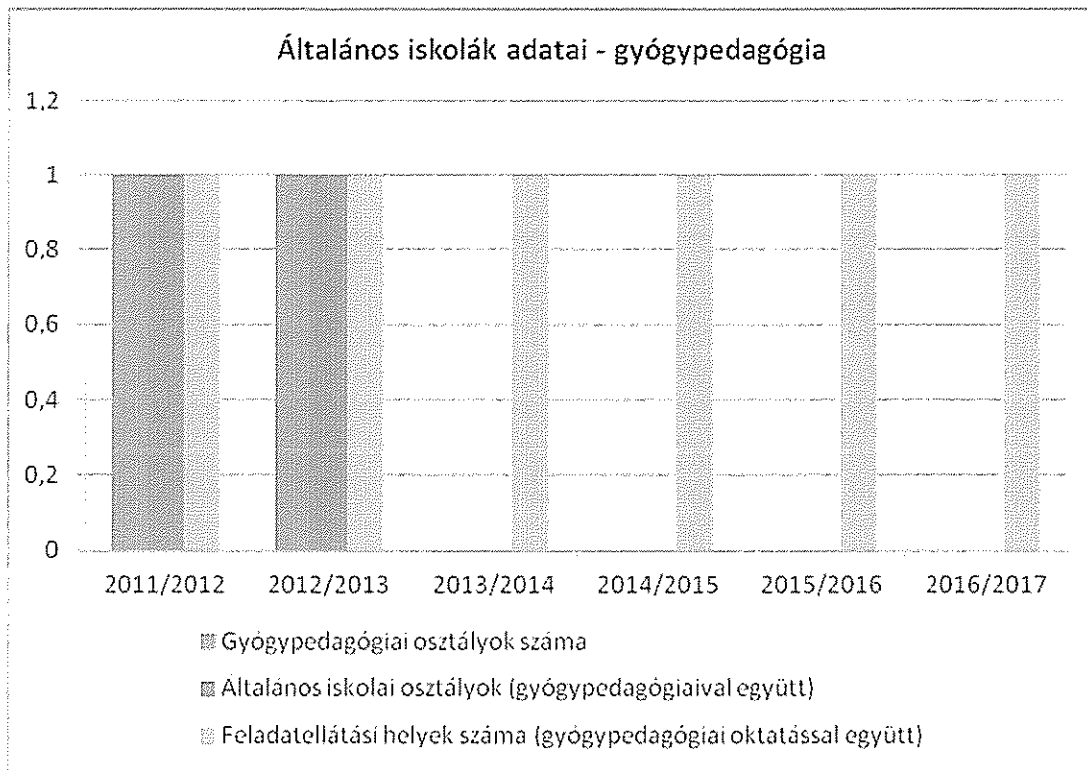
b.) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodai fejlesztő képzéseket logopédus segítségével végzik, míg az iskolai nevelés és oktatás során külön gyógypedagógiai oktatás folyik.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	1	1	1
2012/2013	1	1	1
2013/2014	0	0	1
2014/2015	0	0	1
2015/2016	0	0	1
2016/2017	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

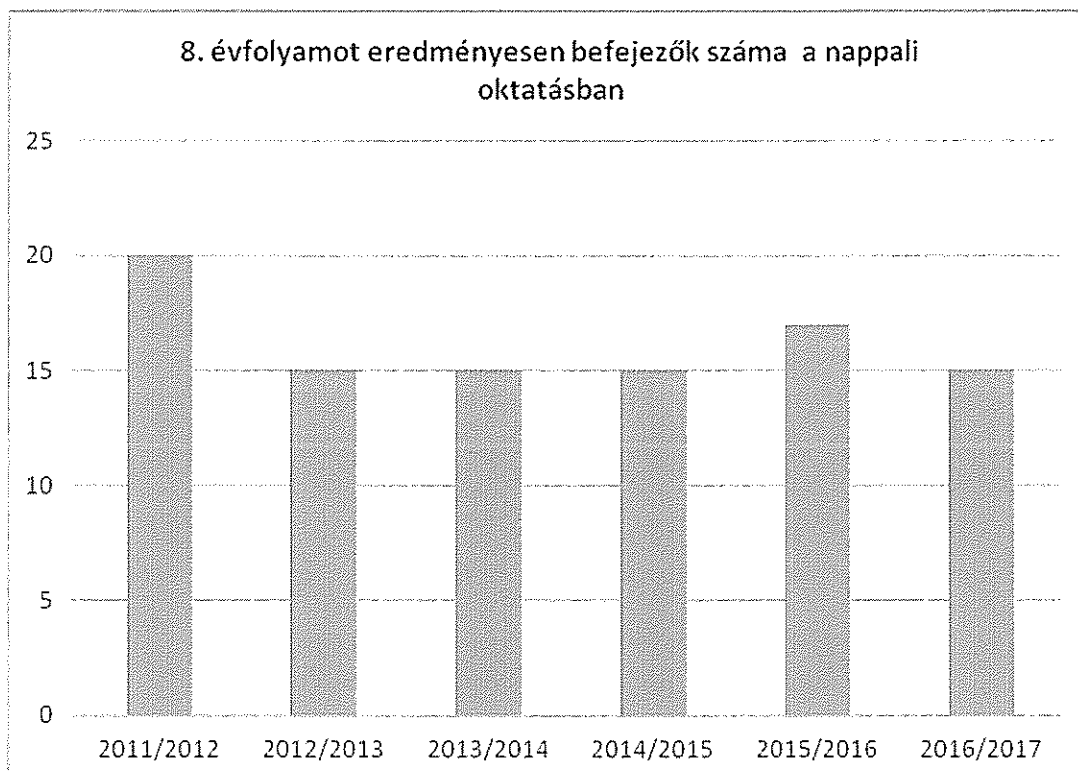
A Kúria 2015. márciusában hozott jogerős ítéletével megállapította, hogy a Gyöngyöspatai Nekcsei Demeter Általános Iskola az általa alkalmazott osztályba sorolással jogellenesen különítette el a cigány etnikai kisebbséghez tartozó tanulókat.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	20
2012/2013	15
2013/2014	15
2014/2015	15
2015/2016	17
2016/2017	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányok kompenzálását segítő támogatás az önkormányzat által nyújtott gyermekétkeztetési térítési díj átvállalása.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyerekek szabadidős tevékenységeinek biztosítása	táborok szervezése
gyerekek hasznos szabadidőtöltése	sportfoglalkozások a gyerekek számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Magyarországon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségi politikának nincsen nagy hagyománya, általában családpolitikai és gyermekjóléti kérdésekkel szokták összekapcsolni. A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU-konformnak, a jogérvényesítés terén azonban tapasztalhatók problémák. Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is, különösen a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve, különböznek attól. A köztudatban az él, hogy a nők csak az emancipáció kezdete óta dolgoznak, azonban a nők „többet dolgoznak”, mint a férfiak, de ez a munka mondhatni” láthatatlan munka” ez az évtizedek során természetessé vált. A nők a történelem folyamán mindig az élet több

területén is helyt álltak, dolgoztak, nevelték a gyerekeket, főztek, mostak, így egy sor munka aránytalanul nagy része hárult rájuk, és a munkahelyükön is elvégezték munkájukat.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

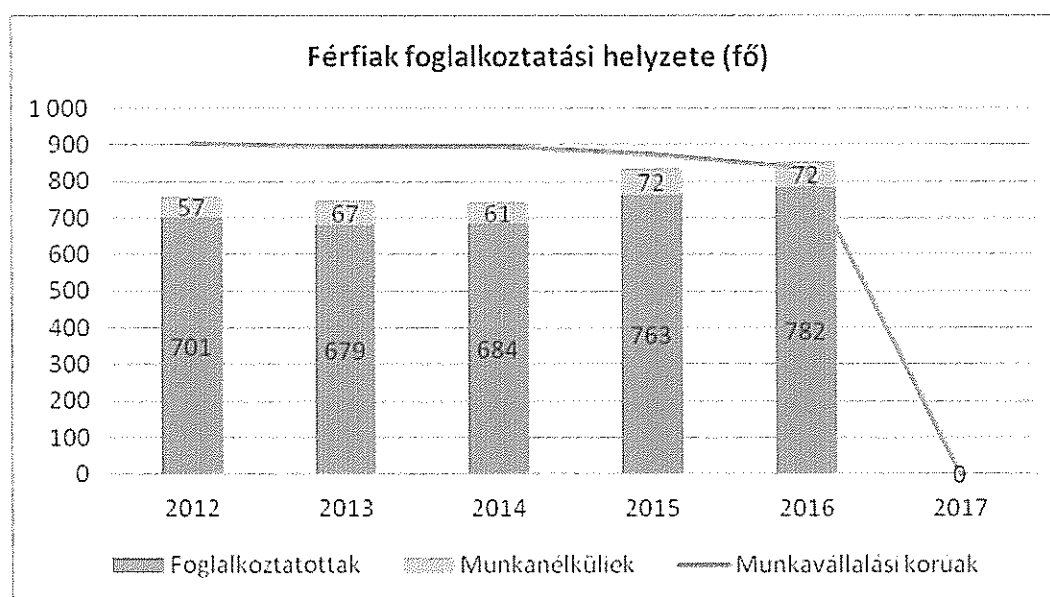
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

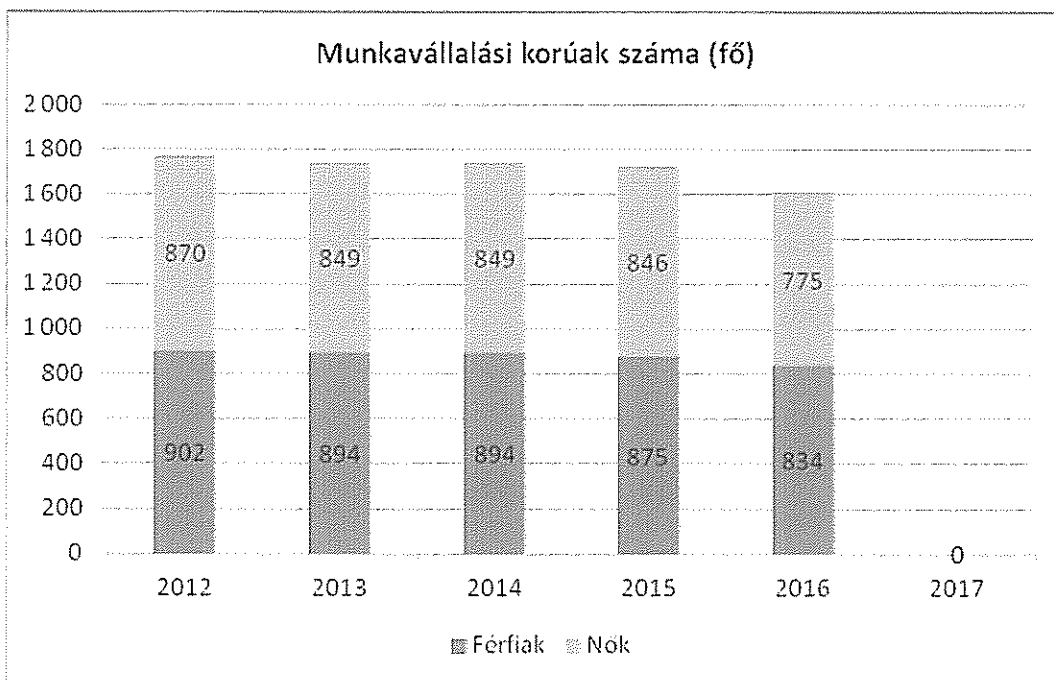
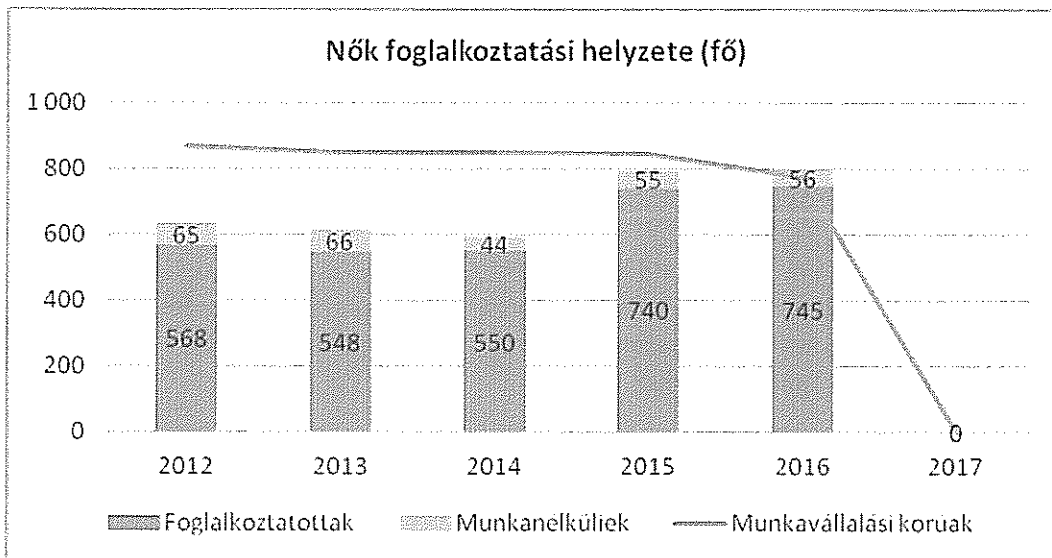
2008-tól fokozatosan csökken mind a női, mind a férfi munkavállalási korúak száma. Azonban tény, hogy még mindig kevesebb a női munkavállalói korba lépők száma, mint a férfiaké. Ezzel egyidejűleg csökkenő tendenciát mutat a foglalkoztatottak száma. Mivel egyre kevesebb a foglalkoztatottak száma értelemszerűen emelkedik a munkanélküliek aránya.

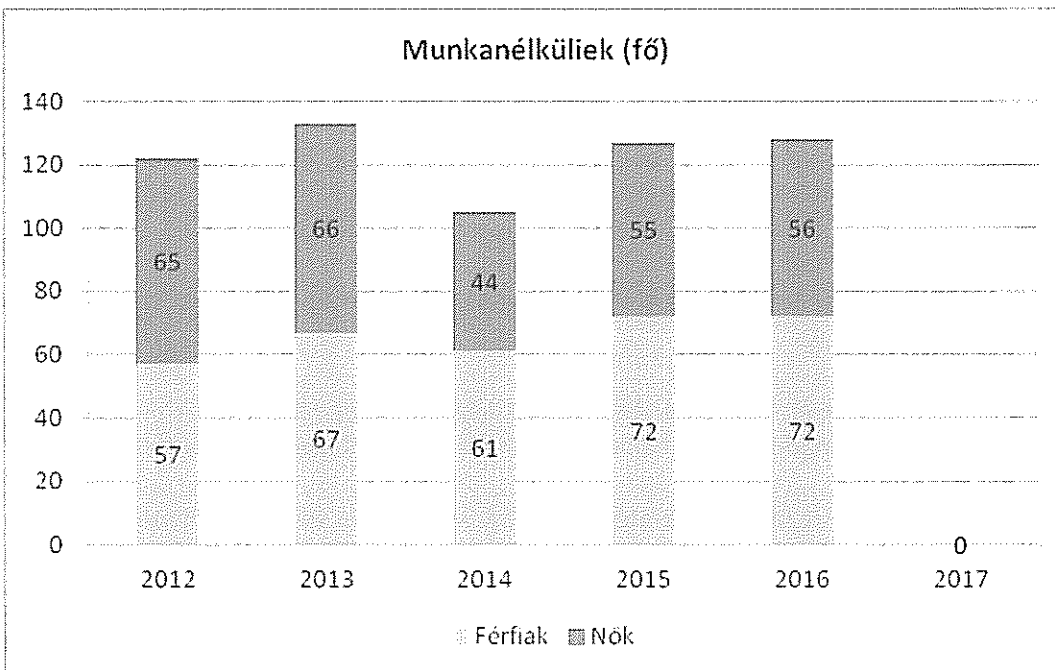
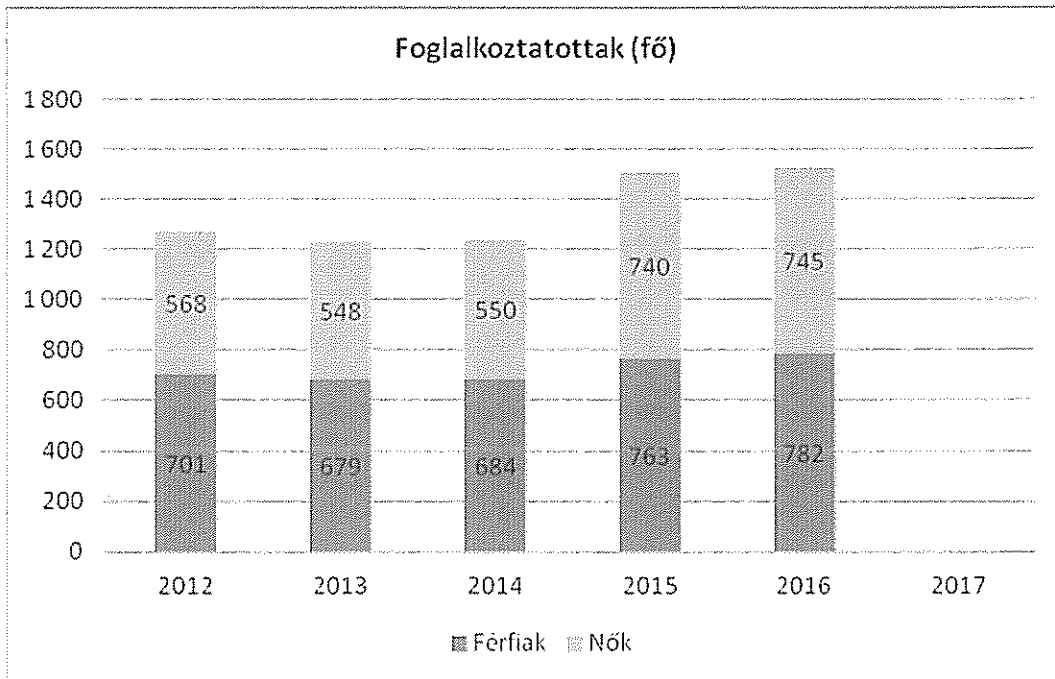
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	902	870	701	568	57	65
2013	894	849	679	548	67	66
2014	894	849	684	550	61	44
2015	875	846	763	740	72	55
2016	834	775	782	745	72	56
2017	0	0			0	0

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét.

Településünkön a munkanélküli nők száma 70 – 90 fő között mozog, végzettségük szerinti bontásban nem állnak rendelkezésünkre adatok.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. Ma már a nők nincsenek hátrányosan megkülönböztetve a foglalkoztatás területén, egyformák az előmeneteli lehetőségek. Sem a közigazgatásban, sem a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén sem figyelhető meg ilyen jelenség. Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, óvodában, iskolában, napköziben illetve nyári napközi formájában.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen, valamint ma már GYES és CSET mellett is vállalhatnak munkát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen egy védőnő látja el az évről évre bár kevés mértékben, de csökkenő 0-3 év közötti gyermekeket.

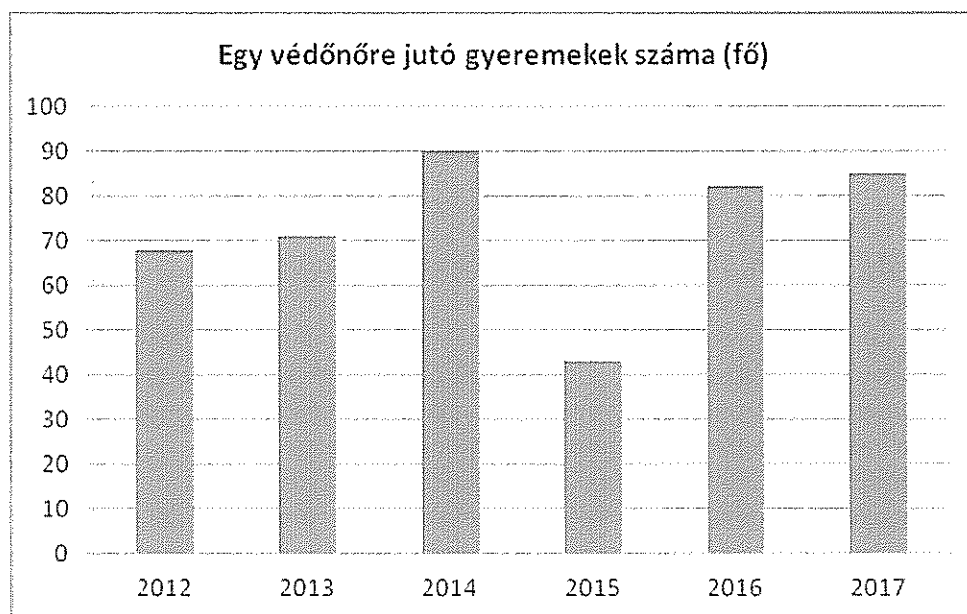
A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is.

Az adatok alapján megállapítható a kisgyermekek számának változásával csökken a védőnőre jutó gyermekek száma, így több időt tud egy-egy gyermekkel vagy kismamával foglalkozni, tanácsot adni.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermek szám	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	68	68
2013	1	71	71
2014	1	58	58
2015	1	64	64
2016	1	82	82
2017	1	85	85

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A felmérés célja, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról nyújtson információt. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

A rendszerváltás éveiben, egyre több igény merült fel, gazdasági okok és családi konfliktusok miatt, hajléktalanná vált anyák és gyermekeik, együttes elhelyezésére.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaothtoni elhelyezés. Az 1997. évi XXXI. Törvény kimondja, hogy „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől”.

Az Anyaothtonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása. Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a családgondozást is a Társulás formájában látjuk el. A Krízis helyzetben lévő családokat a szolgálat látja el, a megfelelő tájékoztatás segítségével.

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben több nő foglal helyet, mint férfi.

A közoktatási intézményekben is többségében nőket foglalkoztatnak.

Településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sok gyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

Helyi civil szerveződés, a baba-mama klub, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös szabadidő programokat hetente egyszer a kisgyermekkel együtt, örömkör, jóga, gerinctorna, valamint kínai torna.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tartós munkanélküliség	közfoglalkoztatás, beruházások támogatása
családi feladatok összeegyeztethetlensége	családi napközi létrehozása, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzések, tanfolyamok szervezése Munkaügyi Központ vagy Képző Intézet segítségével

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi életciklusára jellemző állapot, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasságban élők aránya, és növekszik az özvegyek száma. Településünkön az egyedül élő idősek aránya magas.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

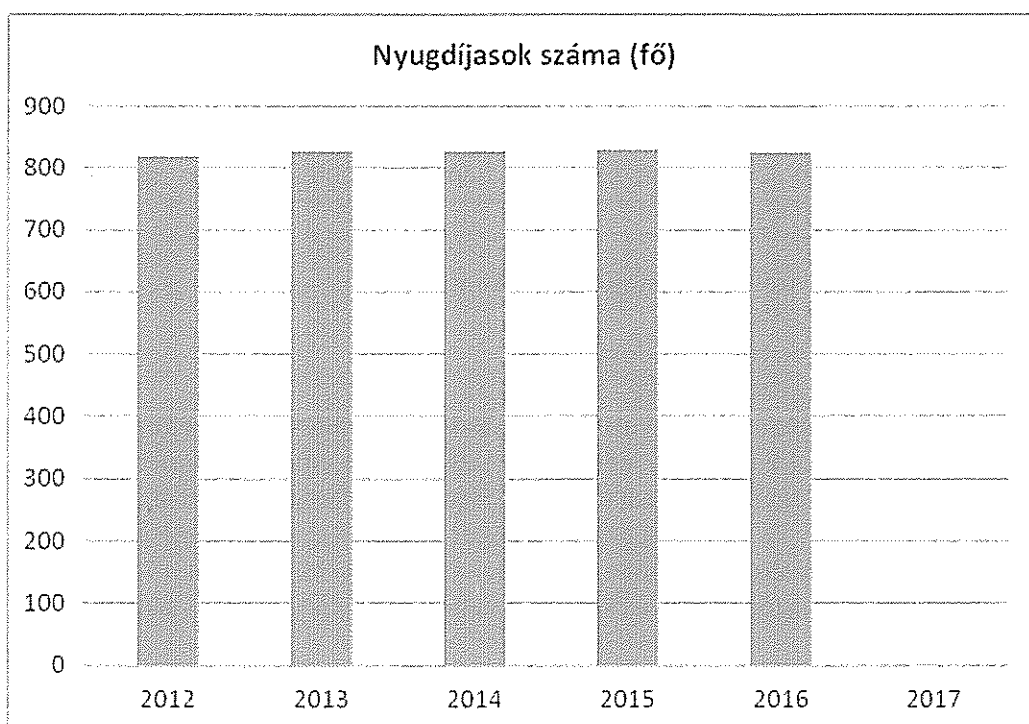
- növekszik az emberi átlag életkor,
- magasabb a középkorú korosztály halandósága,
- nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké

Az időskorban jellemző betegedések kialakulása-, mint a keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, a daganatok kialakulása, az ízületi problémák – és emellett a pszichés problémák is megjelennek. Az idős ember egyedül marad, elmagányosodik, a szellemi és fizikai aktivitása csökken, önellátási képessége romlik. Ez sok idős embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakran alakul ki a depresszió. A betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölötti korosztálynál jellemzőek a súlyos, krónikussá alakuló megbetegedések kialakulása.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	315	504	819
2013	322	504	826
2014	320	507	827
2015	318	510	828
2016	317	508	825
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

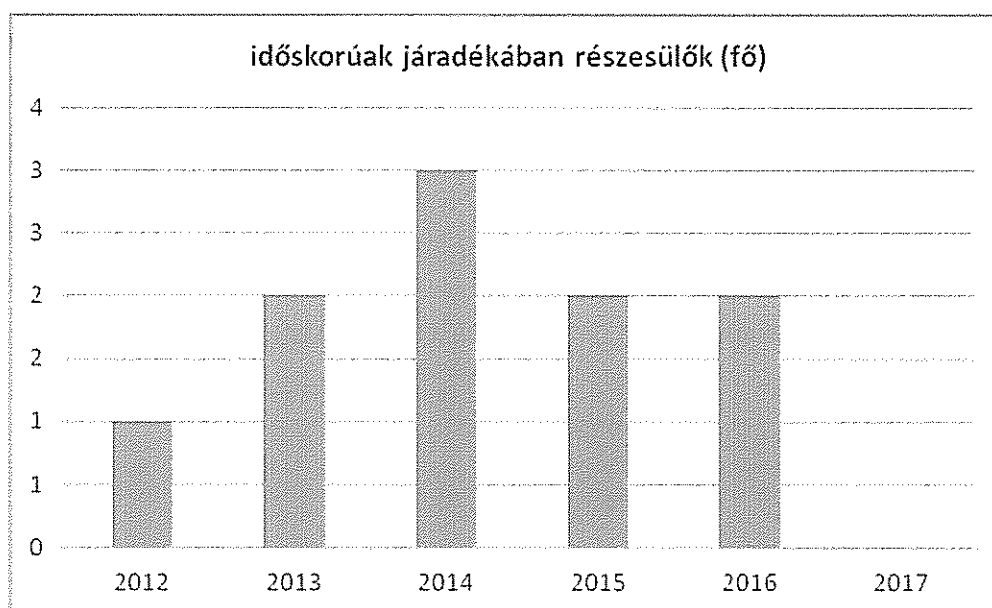
Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A Járási Hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	1
2013	2
2014	3
2015	2
2016	2
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok, a jövedelmi helyzetére való tekintettel, és ha az egészségi állapotuk engedi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre csekély az esélyük, a munkaerő-piacon a lehetőségeik beszűkültek.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Városunkban eddig nem került sor olyan programok szervezésére, mely az időskorúak foglalkoztatását segítené elő. Jövőbeni céljaink között igény esetén természetesen szándékunkban áll ilyen programok szervezése.

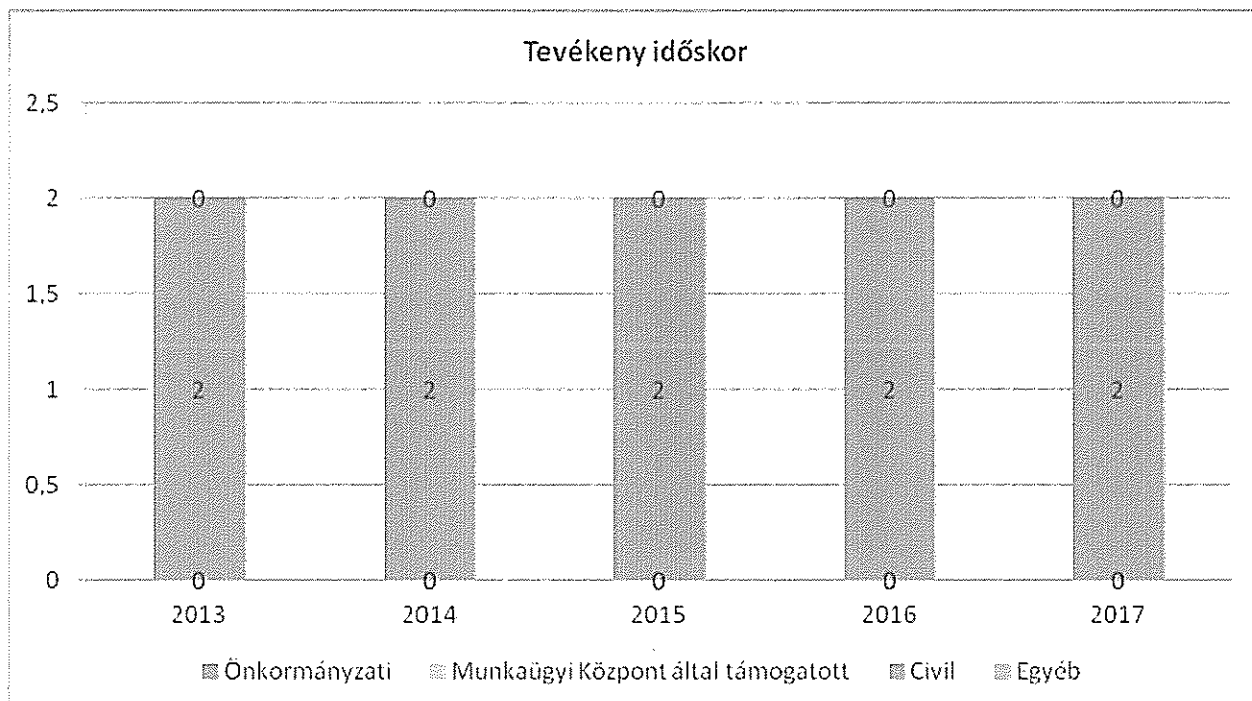
Településünkön minden évben vannak olyan programok szervezve, mely az időskorúak szabadidő eltöltését és hasznosságát segíti elő. Több időskorú aktív tagja van a Népdalkörnek, a Csipet-csapat Nyugdíjas Klubnak, Őszikék Nyugdíjas Klubnak, valamint a Szent Mihály Kórusnak. Összejövetelek alkalmával kicsit kimozdulnak otthonaikból és egy-egy fellépés, próba vagy ünnepnap alkalmából családi hangulatot teremtenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen - A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2013	0	0	5	0	5
2014	0	0	5	0	5
2015	0	0	5	0	5
2016	0	0	5	0	5
2017	0	0	5	0	5

Forrás: Helyi
adatgyűjtés

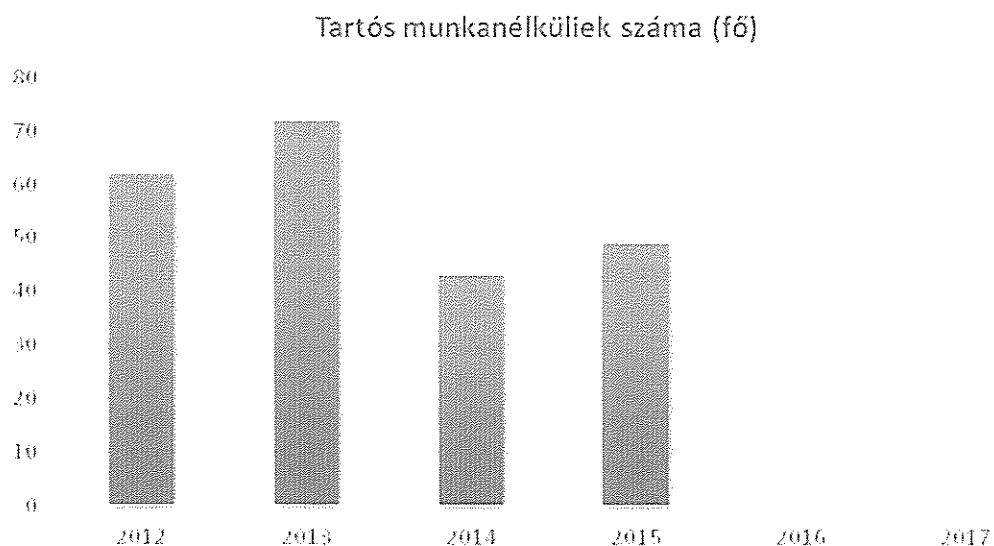
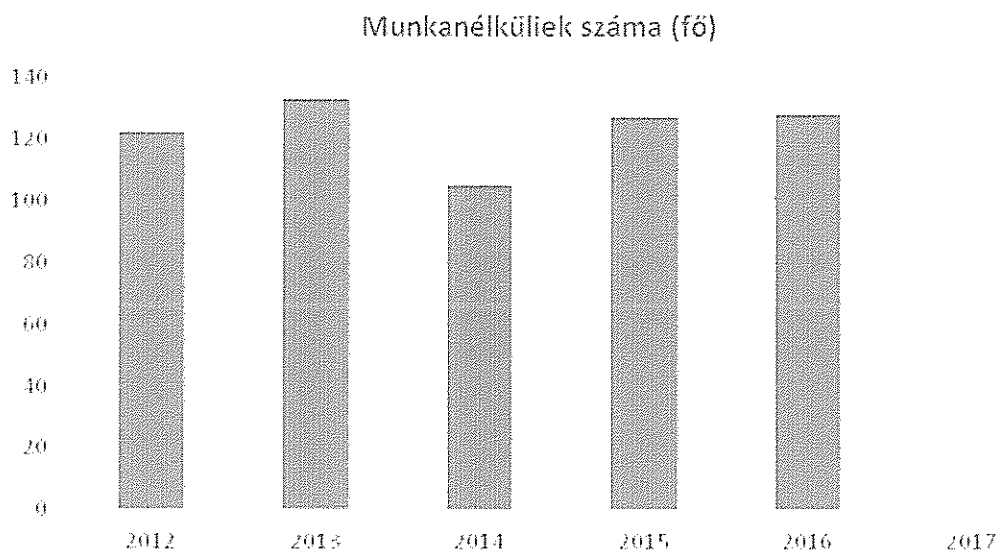
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év felettek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A munkanélküliek korcsoportos megoszlásából egyértelműen megállapítható, hogy az összes munkanélküliekből az 55 év felettek 3-5%-ot tesznek ki. Az állam által bevezetett munkahely védelmi program ezen korosztály munkanélküliség problémáinak enyhítésére került bevezetésre, így az 55 év feletti munkavállaló után a munkáltató 22 % szociális hozzájárulás helyett 11 %-ot fizet.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	122	17	14%	62	17	27%
2013	133	16	12%	72	16	22%
2014	105	19	18%	43	19	44%
2015	127	29	23%	49	29	59%
2016	128	0	0%	0	24	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A települési önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a lakosság teljes körű információkat kap az ügyintézéshez, és folyamatosan a települést érintő legfrissebb hírekhez való hozzájutás is biztosított a lakosság számára.

A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.

Az idősekkel való foglalkozás helyi közszolgáltatások terén megfelelő színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden lakosa számára biztosított.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező közszolgáltatási feladatának.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés is megoldott, a távolsági és helyközi járással. Távolsági busz Budapestre, Debrecenbe, Salgótarjánba, Balassagyarmatra indul, a helyközi járat Gyöngyösre való közösségi közlekedés, fél- egy óránként jár. A hétfőn is indul járat Gyöngyösre valamint Nógrád megye és Budapest irányában.

Vasúti közlekedés nem működik településünkön, vasúti hálózat is 15 km-es távolságon belül Gyöngyösön elérhető. A mindennapos, adminisztratív ügyek intézésében az idős embereknek az önkormányzat hivatala nyújt segítséget.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen egészségház illetve gyógyszertár működik, ami az alapellátásokat tudja kielégíteni.

Az idősek számára is, a településen belül megoldott az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés. Egy orvos látja el a háziorvosi szolgálatot. Településünk is tagja a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi Társulásában ellátott orvosi ügyeletnek. Fogászati illetve szemészeti szakrendelés van a településen, további szakrendelések 15 km-es körzeten belül vannak Gyöngyösön.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működik a helyi könyvtár, ami minden korosztály számára elérhető, valamint egy nyugdíjas klub és hagyományörző népdalkör.

c) idősek informatikai jártassága

A település nyertes pályázati forrásból 2 számítógéppel és internettel tudta fejleszteni könyvtárát, így elérhetővé vált a lakosság számára az informatikai eszközök segítségével az információszerzés és az elektronikus ügyintézés.

A mai kor vívmányai közül, az idős emberek is ismerkednek az informatikával. Nagyon nehezen mérhető, hiteles adatot kapni arról, hogy milyen arányban használja ez a korosztály az internetet. Csak következtetéseket lehet levonni, a tért hódító közösségi halón való megjelenése az idősebb korosztály részéről.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

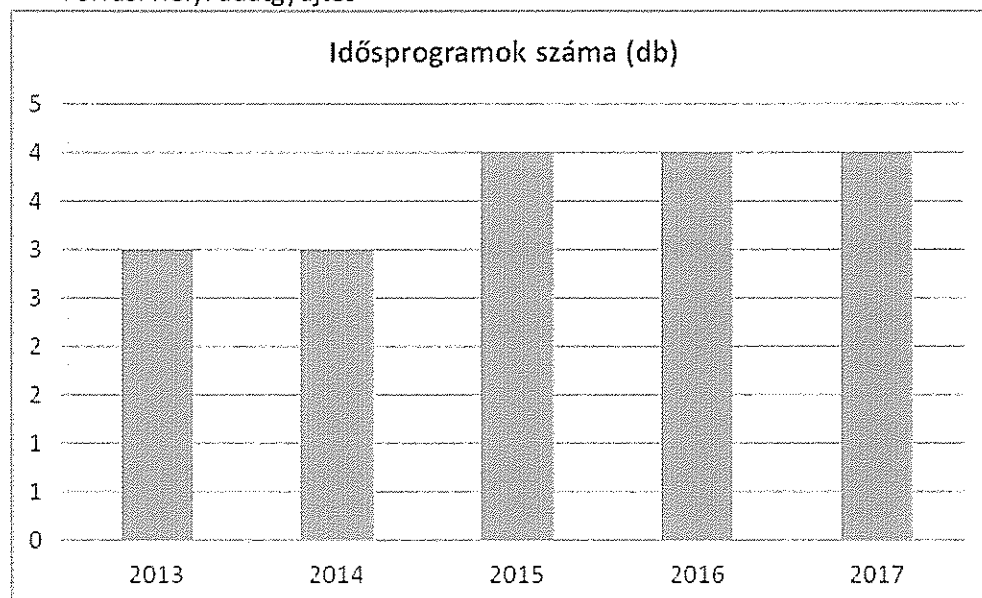
Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, gerinctorna).

Az időseket célzó programok száma csökkent. Évente 4 olyan programot tudtak eddig a településen biztosítani, mely kifejezetten az idősek igényeire koncentrált, 2013 és 2014 évben a minden februárban megrendezésre kerülő „Nyugdíjas ki mit tud” elmaradt, 2015 óta ismét megmutathatják az idősek tudásukat.

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2013	3
2014	3
2015	4
2016	4
2017	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Öregedési index magas, természetes szaporodás csökken	fiatalok bevándorlásának támogatása
elmagányosodás	programok pályázati forrásokból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

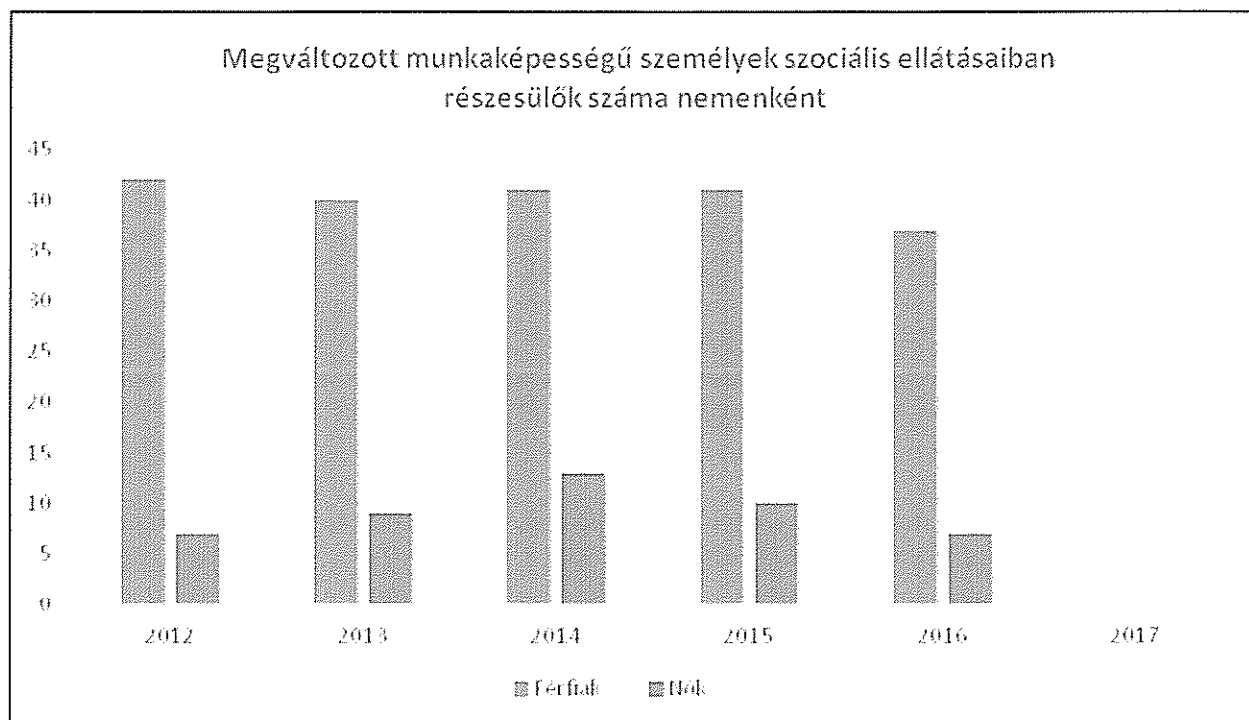
Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékosokkal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 490 ezer fogyatékkal élő ember él a 2011-es népszámlálási adatok szerint.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	42	7	49
2013	40	9	49
2014	41	13	54
2015	41	10	51
2016	37	7	44
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adatok a fogyatékkal élőkéről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási es foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva.

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálatától sem kap segítséget.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nem releváns

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás

Rokkantsági járadék

Közlekedési kedvezmény

Parkolási igazolvány

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosá minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatói célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosítása érdekében a fizikai akadálymentesítés folyamatosan kerül kivitelezésre.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő közintézmények és közterületek, járdák, zöldterületek, felújítása során folyamatában gondoskodunk az akadálymentesség biztosításáról.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházások és a felújítások esetén az akadálymentesített környezet biztosításával történik.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Ma már a jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

Az önkormányzat rendelkezik saját honlappal.

Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés. A szociális alapszolgáltatásokat társulás keretében oldjuk meg.

A települési közoktatási intézmények elhelyezkedését tekintve, könnyen megközelíthető helyen fekszenek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	Fizikai akadálymentesítés
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Pályázati segítséggel a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása , munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzatunk, helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településünkön: Gyöngyöspatai Hagyományőrző Népdalkör, Gyöngyöspatai Polgárőrség, Gyöngyöspatai Gyermekekért Alapítvány, Együtt Gyöngyöspatáért Baráti Kör Egyesület, Szent Hedvig Katolikus Karitás csoport, Csutkababa Alapítvány, Neksei Nebulókért Alapítvány, Vári Pincék Egyesülete, Gyöngyöspatai Szabadidős Egyesület .

Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat fűvágással, környezet rendbetételével és takarításával segíti az egyház működését, a temetők fenntartására vonatkozó GYSZE együttműködési megállapodás alapján.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gyöngyöspata a Heves Megyei Kormányhivatalhoz tartozik.

Gyöngyös Körzete Kistérségi Társulása szociális feladatok ellátására, a hétféligi orvosi ügyeletre a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi társulás, Települési Szilárdhulladék-lerakókat Rekultiváló Társulás valamint a Nyugat-Hevesi Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati társulás tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen 2014. 10.22. óta újra működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Gyermekeknek, településünk lakóinak nyújtanak segítséget és programokat, valamint az idegenforgalom fellendítése a célja megalakulásuknak.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó köznevelési, közoktatási intézmények dolgozói, HEP elkészítésére kijelölt köztisztviselő.

A helyzetelemzés során az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsődlegesen a célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a megfogalmazott problémákra intézkedések megfogalmazására koncentrált.

Az Önkormányzat honlapján a www.gyongyospata.hu az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése, monitoringja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervben a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányait csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság, szakképtelenség, munkanélküliség	felzárkóztató képzések, szakképzések, közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása, pályázati forrásokból
Gyermekek	nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége a délutáni órákban, gyermekek szünetben való felügyelet megoldása, nyári időszakban a hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése, óvodai	pályázati forrásból, több nyári tábor szervezése, nyári étkeztetés biztosítása pályázati forrásból, óvodafejlesztés, bölcsődei csoport kialakítás fejlesztés, iskola energetikai rendszerének fejlesztése

	elavult épület, bölcsődei csoport hiánya, korszerűtlen energetikai rendszer az iskolában	
Idősek	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése, elmagányosodás megakadályozása	idősek segítségének megszervezése, kapcsolatépítés közös programokkal
Nők	A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család szegénysége, tartós munkanélküliség csökkentése, A GYAS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott támogatások Időszakos gyűjtések szervezése Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Képzési programok szervezése, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások. közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott Meváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Fizikai akadálymentesítés, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság, szakképtelenség, munkanélküliség	munkaügyi központ, képző intézmények, helyi vállalkozók, civil szervezetek, fejlesztési szervek, önkormányzat
Gyermekek	nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége a délutáni órákban, gyermekek szünetben való felügyelet megoldása, nyári időszakban a hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése, óvodai elavult épület, bölcsődei csoport hiánya, korszerűtlen energetikai rendszer az iskolában	óvoda, iskola, gyermekjóléti szolgálat, vállalkozások, civil szervezetek, munkaügyi központ, egyházak, önkéntesek óvodafejlesztés, bölcsődei csoport kialakítás fejlesztés, iskola energetikai rendszerének fejlesztése
Idősek	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése, elmagányosodás megakadályozása	munkaügyi központ, egyházak, fejlesztési szervek, önkéntesek, önkormányzat
Nők	A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család szegénysége, tartós munkanélküliség csökkentése, A GYAS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	gyermekjóléti szolgálat, munkaügyi központ, vállalkozói szektor, civil szektor, egyházak, önkormányzat önkéntesek
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott Meváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	munkaügyi központ, egyházak, fejlesztési szervek, önkéntesek, önkormányzat, helyi vállalkozók

Jövőképünk

Gyöngyöspata Város Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a felnövekvő generáció helyben tartása, településünkön való fejlődése megvalósuljon.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tartani. Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott

intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Aluliskolázottak beiskolázása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	alacsony iskolázottság magas aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: Felzárkóztató képzések, források megteremtése H: források megteremtése, mindenki rendelkezzen 8 osztályos végzettséggel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	felmérni, hogy mely osztályok hiányoznak a célcsoportnál, munkaügyi központ pénzügyi támogatása a képző intézmény számára, képzések megszervezése és lebonyolítása helyben
Részvevők és felelős	részvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	felnőttképzési szerződések, bizonyítványok,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	alulmotiváltság a célcsoportnál a beiskolázásra, pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Szakképzések megszerzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	szakképzetlenek magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: szakképzések, források megteremtése H: mindenki rendelkezzen szakképzettséggel, források megteremtése,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	együttműködés a munkaügyi központtal, információ szerzése az induló szakképzésekről, egyéni szakképzés,
Résztevők és felelős	résztevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	felnőttképzési szerződések, bizonyítványok,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	alulmotiváltság a célcsoportnál a beiskolázásra, pénzügyi források hiánya, a támogatott képzések nem piacképes szakmákat adnak, nem indulnak szakképzések
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Munkanélküliség megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	folyamatosan nő a munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása, önfoglalkoztatás támogatása H: csökkenjen, illetve megszűnjön a munkanélküliség, források megteremtése, helyi vállalkozások bevonása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	együtműködés a munkaügyi központtal, hiányszakmák képzése, , helyi vállalkozások bevonása
Résztevők és felelős	résztevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek, vállalkozások, civilek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	együtműködési megállapodások, munkaszerződések, új munkahelyek száma,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	beruházások hiánya, források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: minden gyermeknek biztosítson helyet az intézmény, források megteremtése,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés szakemberek alkalmazása, családi napközi létrehozása, további források biztosítása
Résztevők és felelős	résztevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzat, szakemberek, önkéntesek, egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézmény működése, szakemberek felvétele, célcsoport létszáma,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	penzügyi források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Gyermekek szünidőben történő felügyeletének megoldása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szabadidő tartalmas eltöltése felnőtt felügyeletével
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: források megteremtése a foglalkoztatásra H: folyamatos foglalkoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	partnerek bevonása, forrásteremtés szakemberek alkalmazása további források biztosítása
Résztevők és felelős	résztevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzat, szakemberek, önkéntesek, egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szakemberek felvétele és folyamatos foglalkoztatása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi, személyi és tárgyi feltételek hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	elmagányosodás megakadályozása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: források keresése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés helyi adottságok feltérképezése további források biztosítása programok szervezése
Résztevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	programokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a nők nagy számban tartós munkanélküliek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: célcsoport megkeresése, partnerek bevonása, források megteremtése K: munkahelyek teremtése, források megteremtése H: folyamatos foglalkoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés helyi adottságok feltérképezése új munkahelyek létrehozása, közfoglalkoztatás bővítése további források biztosítása, család-barát munkahely kialakítása
Résztevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	csökken, vagy megszűnik a munkanélküliség, könnyebb megélhetés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, munkáltatók hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fizikai akadályok megszüntetése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: közintézmények teljes akadálymentesítése, források megteremtése H: közintézmények teljes akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	akadálymentesített intézmények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség csökkentése, könnyebb megélhetés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: foglalkoztatók létrehozása, források megteremtése H: foglalkoztatottság növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	foglalkoztatásban résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
i. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Aluliskolázottak beiskolázása	Aluliskolázottság általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára képzés indítása, illetve egyéb szakmai kompetencia fejlesztés, alapintelligenciái képzés	R: partnerek bevonása források megteremtése K: felzárkóztató képzések, források megteremtése H: források megteremtése, mindenki rendelkezzen 8 osztályos képzéssel	jogszabályi keret, költségvetés, EU, hazai stratégiák, hazai település gazdasági és turisztikai programja	általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára képzés	önkormányzat	2019.05.31.	együttműködési megállapodások, felnőttképzési szerződések	együttműködés a Munkaügyi Központtal	minden résztvevő jelentkezhet képzésre
2	Szakképzések megszerzése	szakképzetlenség magas száma	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: felzárkóztató képzések, források megteremtése H: mindenki rendelkezzen szakképzéssel források megteremtése	jogszabályi keret, költségvetés, EU, hazai stratégiák, hazai település gazdasági és turisztikai programja	szakképzettséggel nem rendelkezők számára képzés háztáji zöldégettermesztő 4 fő, egyéb ügyintéző 2 fő, családellátó 1 fő, építő és anyagmozgató képzésre pedig 2 fő beiskolázása	önkormányzat	2019.05.31.	együttműködési megállapodások, felnőttképzési szerződések	GINOP 6.1.1-15	
3	munkanélküliség megszüntetése	a munkanélküliség csökkentése a településen	munkanélküliség csökkentése 2017. évben	jogszabályi keret, költségvetés, EU, hazai stratégiák, hazai település gazdasági és turisztikai programja	együttműködés a munkaügyi központtal, hiányszakmák képzése, helyi vállalkozások bevonása	önkormányzat	2019.05.31.	munkaszerződések	személyi, tárgyi feltételek biztosítása	foglalkoztatás megtartása
4	Infrastrukturális fejlesztések	A települést érintő épületek, terek infrastrukturális fejlesztése	A települést érintő épületek, terek infrastrukturális fejlesztése	önkormányzat épületeinek energetikai fejlesztése, helyi termékértékesítést	önkormányzat	Települési önkormányzat	2023.12.31.	fejlesztések száma	TOP-3.2.1-16 VP-7.2.1-7.4.1.3-17 VP-7.2.1-7.1.1.2-16 TOP-6.1.4-16 TOP-4.2.1-15	pályázati forrás, önértékelő

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
2	gyermekek szabadidőben töltendő felügyeletének megoldása	szabadidő tartalmas eltöltése felügyeletében	nyári táborok szervezése gyerekek számára	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	szolgáltató piacok infrastrukturális fejlesztése, külterületi helyi közutak fejlesztése, erő és munkagépek beszerzése, turizmusfejlesztés, szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	önkormányzat	2019.05.31.	munkaszerveződések		folyamatos foglalkoztatása a szakembereknek
III. A nők esélyegyenlősége										
1	tartós munkanélküliség csökkentése	nők nagy számban tartós munkanélküliek	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: források megteremtése a foglalkoztatásra H: folyamatos foglalkoztatás, tanfolyamok	R: jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés, közfoglalkoztatás folytatása, bővítése helyi adottságok	önkormányzat	2019.05.31.	csökken vagy megszűnik a munkanélküliség, könnyebb megélhetés	források új munkahelyekre, átképzések	érintettekkel és a munkaügyi központtal együttműködve fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetértékelés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése	Idősek magányosodásának megakadályozása	Idős emberek számára nappali ellátást szolgáló idősek klubja kialakítása, önkormányzati tulajdonban lévő épületben nyugdíjas klubnak helyet biztosítani	Jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	2018-ban szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése pályázati forrásból	Önkormányzat	2019.05.31.	programokon résztvevők száma	TOP-4.2.1-15	folyamatos működtetés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	akadálymentesítés	fizikai akadályok megszüntetése	a települési önkormányzat intézményrendszerének, illetve a település középületeinek, járdák, utak, terek akadálymentesítése	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	a település akadálymentesített intézményei az óvoda, orvosi rendelő, egészségház, posta, idősök napközi otthona, valamint a helyi COOP üzlet.	önkormányzat	2019.05.31.	akadálymentesített források intézmények	források megteremtése	önkormányzati intézmények koncepciójába beépülve fenntartható
2	megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	munkanélküliség csökkentése, könnyebb megélhetés	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: ellátások fenntartása, források keresése	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés, foglalkoztatók létrehozása, további források biztosítása	önkormányzat	2019.05.31.	foglalkoztatásban résztvevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása	érintettekkel és a munkaügyi központtal együttműködve fenntartható

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

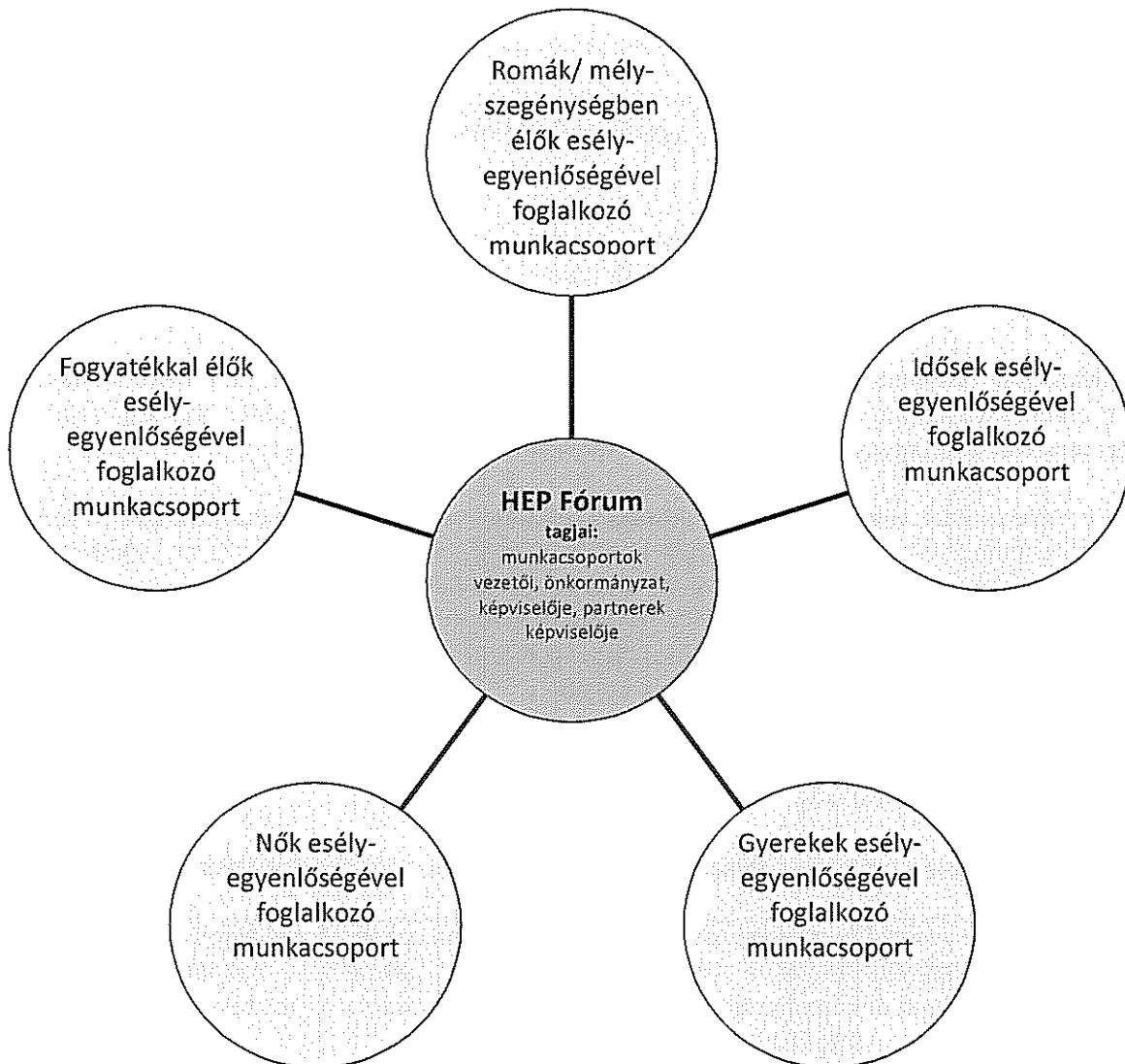
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Balogh Györgyné felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Gyöngyöspata Város Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot 155/2018.(XII.17.)/2018. számú határozatával elfogadta.

Gyöngyöspata, 2018. december 17.

Balogh Sándor Ferenccé
Jegyzői feladatok ellátásaival megbízott köztisztviselők

Szekér-Kovács Nikolett

Hevér Lászlóné
Polgármester

HEP elkészítési jegyzék¹

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

